

Historiska museet och Tegnérplatsen i Lund

- Kulturträffpunkt eller anonym museimiljö

LUNDS
UNIVERSITET

Lunds Tekniska Högskola

LTH Ingenjörshögskolan vid Campus Helsingborg
Institutionen för arkitektur och byggd miljö / Bebyggelsevård

Examensarbete:
Katharina Thullner

© Copyright Katharina Thullner

LTH Ingenjörshögskolan vid Campus Helsingborg
Lunds Universitet
Box 882
251 08 Helsingborg

LTH School of Engineering
Lund University
Box 882
SE-251 08 Helsingborg
Sweden

Tryckt i Sverige
Media-Tryck
Biblioteksdirektionen
Lunds Universitet
Lund 2007

Sammanfattning

Detta examensarbete är ett förslag till en förändring på området Historiska museet och Tegnérplatsen belägna i Lundagård, Lund.

Historiska museets intryck som museum är inte det högst värderade bland Lundabor - för många förmedlar byggnaden snarare känslan av en förvaltnings- eller institutionsbyggnad. Miljön anses varken vara inbjudande eller en museimiljö.

Den intill liggande Tegnérplatsen, belägen på museets baksida väcker ännu mindre intresse hos allmänheten. Det är en folktom plats utan sittmöjligheter eller liknande. - Statyn i platsens centrum är det enda befintliga.

Sammanfattande saknar både Historiska museet allmänhetens uppmärksamhet som museum, och Tegnérplatsen attraktiviteten som samlingsplats.

Mitt arbete bygger på en grundlig undersökning av området Lundagård och platserna Historiska museet, Tegnérplatsen. – Dess historia, omgivande byggnader och museibygnadens material, utformning och arkitektur. Dessutom har platsernas användning och intryck undersökts genom intervjuer och en platsanalys.

Förslaget på möjliga förändringar resulterade i nya sittmöjligheter med belysning, en gångväg mot museets huvudentrè som skall väcka uppmärksamhet, möjligheter för skyltning av museets utställningar och ett café.

- En museimiljö är inte bara en plats där det finns ett museum. Det är en kulturell träffpunkt. - En plats där man kan vistas, träffa människor, informera sig om befintliga utställningar, eller bara ta det lugnt och låta sig inspireras av det kulturella utbudet.

Nyckelord: attraktivitet, uppmärksamhet, träffpunkt, museimiljö

Abstract

This degree project is a proposal for possible changes at the Historical museum and Tegnérsplassen situated in Lundagård, Lund.

The impression of the Historical museum as a museum is not very treasured among people living in Lund. Many think of it more as an administrative or institution building of the university. The environment is neither seen as inviting or as a museum environment.

Tegnérsplassen, situated next to the museum attracts people's interest more less. It is a deserted place without seating possibilities. – The statue in the center is the only existing.

To sum up the historical museum lacks people's attraction as a museum and Tegnérsplassen the attraction as a meeting-place.

My work is grounded on a thorough research of the territory Lundagård and the places Historical museum and Tegnérsplassen. – Their history, surrounding buildings and material, design and architecture of the museum building. Besides, the use and impression of these two places have been examined by interviews and an analysis of place.

The proposal for possible changes resulted in new seating possibilities with lighting, a path towards the main entrance of the museum which shall attract attention, possibilities for information about exhibitions at the museum and a café.

- A museum environment is not just a place where there is a museum. It is a cultural meeting-place. – A place where you can stay, meet people, be informed of current exhibitions, or just take it easy and let you be inspired of the cultural supply and environment.

Keywords: attractiveness, attention, meeting-place, museum environment

Förord

Detta examensarbete är skrivet i samband med utbildningen Byggteknik med Arkitektur på Campus Helsingborg, Lunds Tekniska Högskola. Arbetets omfattning är 15 poäng och skall leda till högskoleingenjörsexamen (Bachelor of Science in Civil Engineering).

Examinator: Mats Edström

Handledare: Kerstin Barup

Arbetet har varit en spännande undersökning – både av historiska bakgrunder, arkitektur, föreskrifter och lagar samt om hur människor upplever och rör sig kring detta område. Det har öppnat mina ögon för området Historiska museet och Tegnérplatsen och fått mig att se hur synd det är att de utnyttjas så lite. Förhoppningsvis kommer mina förslag ge inspiration och vilja till att överväga en förändring på dessa platser.

Jag vill främst tacka min handledare Kerstin Barup från Lunds Arkitektutbildning för ett roligt och givande samarbete, goda råd och framförallt inspiration.

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
2 Historia	3
2.1 Bakgrund Tegnérsplassen	5
2.1.1 Esaias Tegnér	5
2.1.2 Tegnérsplassen och Kv Tegnér	6
2.2 Bakgrund Historiska museet	7
2.2.1 Byggnadens historia	7
2.2.2 Museets historia	8
2.2.3 Byggnadsminne och omistlig byggnad	8
2.2.4 Ombyggnader	11
2.2.5 Ansvarsområden och förvaltning	12
2.2.6 Museets funktioner	13
2.2.7 Utställningar	13
2.3 Byggnader som omger Tegnérsplassen / Historiska museet	14
2.3.1 Domkyrkan	15
2.3.2 Liberiet	16
2.3.3 Kungshuset / Lundagårdshuset	17
2.3.4 Akademiska föreningen	18
2.3.5 Sankt Mikael 16	19
2.3.6 Sankt Mikael 13	20
2.3.7 Svartbröder 6	21
3 Undersökningar	22
3.1 Material	22
3.2 Utformning / Arkitektur	23
3.3 Konstruktion	27
3.4 Upplevelsen av Historiska museet	27
3.5 Rörelser på Tegnérsplassen och genom Lundagård / Platsanalys	30
4 Analys och förslag	31
4.1 Motiveringar till en nödvändig förändring	31
4.1.1 Allmänhetens syn	31
4.1.2 Egen bedömning	31
4.2 Idéer	32
4.3 Anpassning till förutsättningar	33
4.4 Idé blir förslag – Utformning och material	34
4.4.1 Gångväg mot huvudentrén	34

4.4.2 Café norr och väster om Historiska museet	36
4.4.3 Information	38
4.4.4 Sittmöjligheter	39
5 Resultat	41
5.1 Den nya museimiljön	41
5.2 Förväntningar	48
6 Skisser	49
7 Inspirationskällor	50
8 Bilagor	51
8.1 Bilaga 1	51
8.2 Bilaga 2	52
8.3 Bilaga 3	53
8.4 Bilaga 4	57
9 Källförteckning	58
10 Bildförteckning	61

1 Inledning

Bakgrund

Historiska museet och den intill liggande Tegnérsplassen utgör två betydelsefulla kulturmiljöer i Lund. De tillhör Lunds äldsta delar och har en lång historia bakom sig. Historiska museet är idag ett av Lunds byggnadsminnesmärken.

Syfte och målsättning

Syftet med detta arbetet är att försöka förbättra Historiska museet och miljön runt omkring – Tegnérsplassen, så att plats och museum blir mer attraktiva för allmänheten.

Problemformulering

Var ligger Historiska museet i Lund? Och varför kan endast ett fåtal svara på denna fråga direkt? – Ska vi träffas på Tegnérsplassen? Nej, där är det aldrig någon som står och väntar.

Hur man upplever Historiska museet som just museum är ett stort problem, eftersom det inte är attraktivt vilket leder till att byggnaden samt museet försvinner bland Lundagårds grönska.

Tegnérsplassen står folktom med perfekt läge och platsmöjligheter för träff- och samlingspunkter, men det är aldrig någon som befinner sig där förutom på väg igenom området.

Varken Historiska museet eller Tegnérsplassen väcker samhällets uppmärksamhet eller intresse som de borde kunna göra.

Avgränsningar

Som bakgrund tänker jag behandla området omkring Historiska museet och Tegnérsplassen - Lundagård, dess läge och historia.

Närmare och mer utförligt behandlas Historiska museets arkitektoniska och konstruktiva egenskaper, uppbyggnad och användning av miljön runt omkring idag.

Angående mitt ändringsförslag och mitt resultat kommer jag begränsa mig till arkitektoniska förslag till eventuella ändringar eller nyinstallationer och går inte in på konstruktiva detaljer som bärighet och konstruktionslösningar i detalj.

Metod

Arbetet bygger på en omfattande faktadel om byggnadens och Tegnérplatsens historiska bakgrund, framtagen med hjälp av allmän tillgänglig litteratur och materialsökning i diverse arkiv. Till den påföljande detaljerade undersökningen av byggnaden angående material, konstruktion och utformning tas såväl hjälp av litteratur som egna undersökningar på plats. Arbetets resultat grundas bland annat på en analys av museum och plats. Hur museet och dess miljö upplevs av allmänheten undersöks med hjälp av intervjuer som ej skall behandlas statistiskt utan endast bilda en uppfattning. Rörelser på området utforskas genom en platsanalys.

Förväntat resultat

Resultatet ska bli en förbättring av Historiska museets attraktivitet för allmänheten och en bättre utnyttjad Tegnérplats.

2 Historia

Tegnérsplassen och Historiska museet befinner sig i ett av Lunds äldsta grönområden mitt i Lunds stadskärna – Lundagård.

Lundagård är både stadens äldsta park och omges av stadens äldsta och mest betydelsefulla byggnader.¹

Lundagårds utveckling 1730-1960

Under 1730-talet gavs uppdraget att göra en parkplan¹ vilken slutligen utfördes av Carl Hårleman, dåtidens ledande arkitekt i Sverige².

1744 hängnades parken in och området omgavs av en mur som skulle skydda mot tjuvar och lösgående djur. Öppningarna var tre stora järnportar.¹

Under 1800-talet ifrågasattes parkens inmurade planlösning starkt, vilket ledde till uppror och slutligen till murens rivning. Härmed uppstod Lundagårds nutida öppna parkkaraktär.¹

Under 1800-talet skedde fler betydelsefulla förändringar.

- Domkyrkan restaurerades och den nya Universitetsbyggnaden uppfördes efter ritningar av Helgo Zettervall.

Detta omstrukturerade området gamla och strikta plan och flyttade centrumet från Lundagårdshuset.¹ Även Kraftskyrkogården, belägen i södra delen av Lundagård gjordes till öppen plats under 1832 och benämndes till Krafts torg.

1960 skapades grönstråket som löper från Domkyrkan till Universitetsinstitutionerna i norr.¹

¹ Blomberg, P. (2005), s.24-25

² Lund. Inventeringskommittén (1968), s.28

- Hårlemans gångsystem
- Muren

“Av Hårlemans verk återstår nu endast gångsystemet och några av de äldre träderna i Lundagård, ett kort stycke av Lundagårdsmuren vid Paradisgatan samt järngrindarna till en av entrèerna till Lundagård, numera placerade vid Tegnérplatsen framför Vita Huset på Kulturen.” [Lund. Inventeringskommittén (1968), s.28]

Lundagård idag

Lundagårdsområdet är idag märkt som byggnadsminne³ och klassifieras som “omistlig miljö”⁴ av Lunds stadskommitté^{5, 6, 7}.

Präglad av historiska händelser och berikad med historiska byggnader har Lundagård stor betydelse i dagens Lund. Bland annat på grund av det centrala läget utmärker sig parken genom mycket rörelse - det är ett genomgångsområde för ett stort antal människor varje dag. – Dessutom en knutpunkt för kulturella och festliga evenemang, Lundakarnevalen, Studentsången på första maj vid universitetshuset, baler, fester och föreställningar i Akademiska föreningen. – Inte att glömma Domkyrkan som träffpunkt för både turister och Lundabor.

³ Byggnadsminne – förklaring under avsnitt 1.2.3 Historiska museet som byggnadsminnesmärke och omistlig byggnad

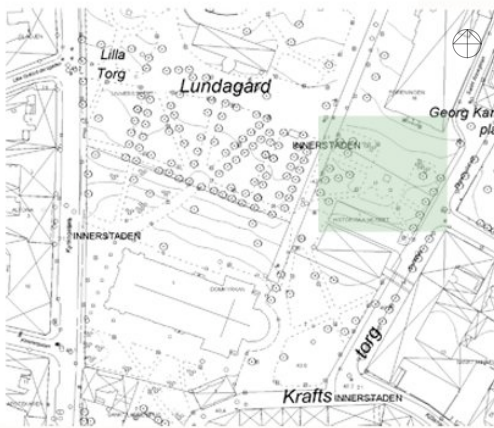
⁴ Omistlig miljö – förklaring under avsnitt 1.2.3 Historiska museet som byggnadsminnesmärke och omistlig byggnad

⁵ Lunds stadskommitté – en kommitté tillsatt av stadsfullmäktige 1963 för inventering av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse i Lund [Lund. Inventeringskommittén (1968), s. 5]

⁶ Blomberg, P. (2005), s.24-25

⁷ Lund. Inventeringskommittén (1968), s.123

2.1 Bakgrund Tegnérplatsen

I östra delen av Lundagård befinner sig Tegnérplatsen, omgiven av Akademiska föreningen, Kulturen och Historiska museet.

Platsen uppstod i samband med Akademiska Föreningens färdigställande 1851.

Den var i början endast grusplan och användes som exercis- och festplats av studenterna.

År 1868 berikades platsen med grönska och 1889 tillkom den plantering som liknar dagens som mest. 1930 genomfördes ytterliggare några ändringar och renoveringar.⁸

Platsen idag används inte till något speciellt syfte i jämförelse med förr i tiden. Idag är det mest ett genomgångsområde som binder samman Akademiska föreningen, Kulturen och norra fasaden av Historiska museet.

I centrum av Tegnérplatsen står statyn av Esaias Tegnér, skulpterad av C G Quarnström.

Statyn invigdes 1853 och var Lunds första offentliga staty.⁹

2.1.1 Esaias Tegnér

Esaias Tegnér, född 1782 söder om Säftelevde till 1846 och anses som en av Sveriges största skalders genom tiderna.

Uppväxt i en religiös familj under fattiga omständigheter och med stor passion för böcker fick han 1799 möjligheten att studera i Lund, där han snabbt gjorde akademisk karriär.

⁸ Lund. Inventeringskommittén (1968), s.133

⁹ Blomberg, P. (2005), s.25

Han blev docent i estetik, utnämndes till professor i grekiska och invaldes i Svenska Akademien.

1824 blev han biskop i Växjö och senare även medlem i prästståndet.¹⁰

Åren 1813-1826 var Tegnèr bosatt på Stora Gråbrödersgatan i Lund. Här befinner sig nuförtiden *Tegnèrsmuseet*, ett av Sveriges äldsta författarmuseer vilket består av fyra rum från den ursprungliga boningshuset.¹¹

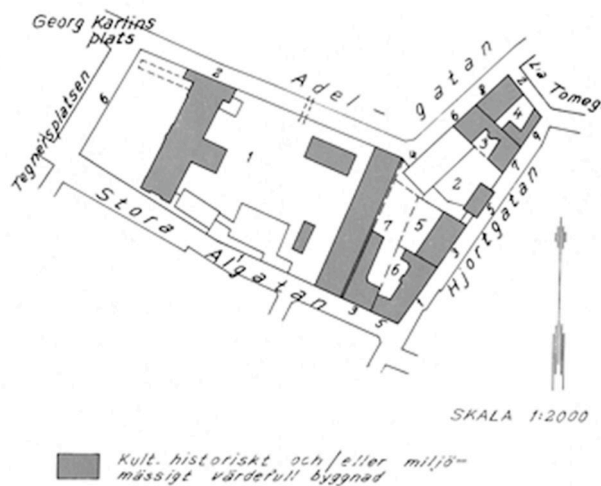
Esaias Tegnèr ansågs ända fram till 1900-talet som Sveriges nationalskald och uppskattades både som skald, värtalare och kulturpersonlighet.¹²

Det finns två offentliga minnesmärken ägnade åt Esaias Tegnèr. – En minnessten vid Tegnèrs födelsehem i Kyrkerud och statyn på Tegnèrsplatsen i Lund.¹³

2.1.2 Tegnèrsplatsen och Kv Tegnèr

Även området kring Tegnèrsplatsen i Lund benämndes efter den kände författaren.

– Kvarteret *Tegnèr* innehåller byggnadsverk som klassificeras vara av kulturhistoriskt eller konstnärligt värde – Vita huset och Allmogehallen som tillhör Kulturhistoriska museet och tre envåningshus på Adelgatan, Lilla Tomegatan och Hjortgatan.¹⁴

Kv Tegnèr

¹⁰ Länsbiblioteket i Värmland (2007-01-26)

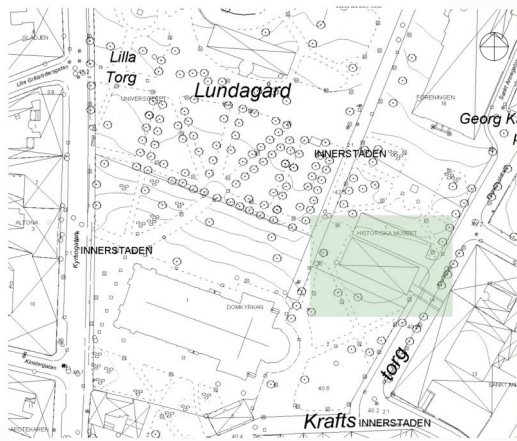
¹¹ Freudenthal, M., s. "Tegnèrsmuseet"

¹² Länsbiblioteket i Värmland (2007-01-26)

¹³ Länsbiblioteket i Värmland (2007-01-26)

¹⁴ Lund. Inventeringskommittén (1968), s.238-239

2.2 Bakgrund Historiska museet

Belägen i sydöstra delen av Lundagård omges Historiska museet av Domkyrkans absid i väst, Tegnérplatsen i norr och Krafts torg i syd.

2.2.1 Byggnadens historia

Byggnaden uppfördes 1840-1845 av domkyrkorådet efter ritningar av Arkitekt Axel Nyström¹⁵ och under byggnadsledning av C.G. Brunius¹⁶.

Axel Nyströms ritningar se bilaga 1, tidiga foton av byggnaden se bilaga 2.

Den ursprungliga idén som bostad åt biskopen förkastades nästan direkt efter byggnadens uppföring eftersom huset ansågs vara för stort för biskopen. Vid samma tidpunkt ansågs universitetets naturvetenskapliga institutionsbyggnad på norra Sandgatan vara för liten. Det genomfördes ett byte, så att institutionens byggnad blev biskopens bostad och det nyuppförda biskopshuset blev institutionens nya arbetsområde.¹⁷

1849 befann sig de zoologiska, kemiska och fysiska institutionerna i byggnaden.

Åren 1886-1916 kallades huset för *Zoologiska museet*, då det endast disponerades av zoologerna.¹⁸ 1917 togs byggnaden över av Historiska museet och institutionen för arkeologi och benämndes till det nuvarande *Historiska museet*.¹⁹

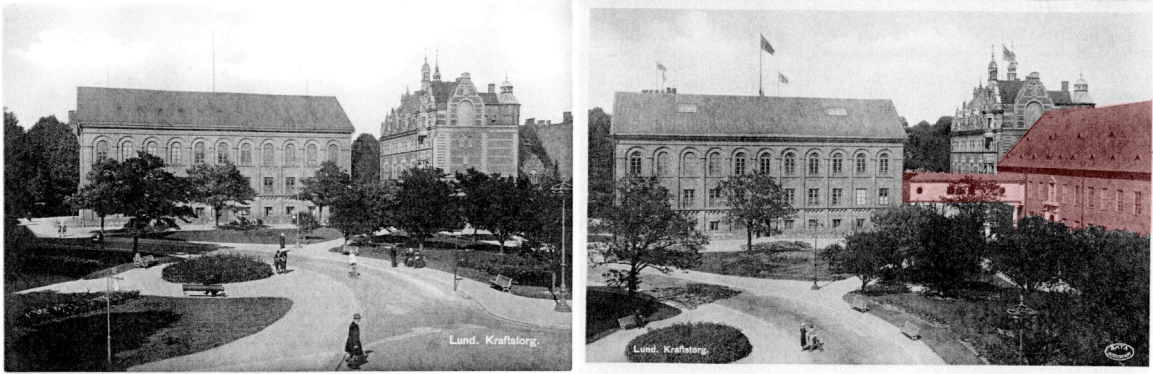
¹⁵ Axel Nyström – 1793-1868, professor, slottsarkitekt, stadsarkitekt i Stockholm. Domkyrkan 1832. Historiska museet 1840. Lundagård 1837. [Lund. Inventeringskommittén (1968), s.286]

¹⁶ Carl Georg Brunius – 1792-1869, professor i grekiska, arkitekt, konsthistoriker, Lund. Brunius 1840. Domkyrkan 1833-60. S:t Laurentius 3 1843-45. Svartbröder 6 1842. m.fl. [Lund. Inventeringskommittén (1968), s.282]

¹⁷ Lund. Inventeringskommittén (1968), s.192-193

¹⁸ Lund. Inventeringskommittén (1968), s.192-193

¹⁹ Lunds Universitets Historiska Museum (2007-04-12). Om museet. Historik.

Sedan 1930 är byggnadens östra gavel förbunden med en gångbro till *Domkyrkomuseet*²⁰ vilket även förvaltas av Historiska museet.

2.2.2 Museets historia

Historiska museets ursprung ligger ända bak i 1700-talet.

År 1735 donerades en stor samling av naturalier och kuriositeter av professor Kilian Stobaeus till Lunds Universitet. Även hans omfattande myntsamling togs över efter hans död. Här lades grunden till Historiska museets samling.²¹

Samlingen växte under resten av 1700-talet och tvingade museet flytta till en annan byggnad 1802.

1805 delades samlingen upp. – Naturalier flyttades till *Zoologiska museet* och *Botaniska museet*, fornfynd och etnografiska föremål bildade *Historiska museets* samling.

Museets verksamhet drevs såväl för forsknings- som i undervisningsändamål i samarbete med universitetets institutioner.

Under 1800-talet var man tvungen att byta lokal på grund av den ständigt växande materialet.²²

Lokalen på Krafts torg, dagens Historiska museum togs över 1917.²³

2.2.3 Byggnadsminne och omistlig byggnad

Byggnader och miljöer av historiskt, kulturhistoriskt eller estetiskt värde kan utses till byggnadsminnesmärken eller byggnadsminnen.

Utnämningen till en sådan byggnad gäller som skyddsföreskrift och är avsedd till att "*skydda byggnaden mot förändring som minskar dess kulturhistoriska värde och mot rivning*" [Lund. Bevaringskommittén (1983), s.209].

²⁰ Statens fastighetsverk. Våra fastigheter / sverige / Historiska museet i Lund.

²¹ Lunds Universitets Historiska Museum (2007-04-12). Om museet. Historik.

²² Lunds Universitets Historiska Museum (2007-04-12). Om museet. Historik.

²³ Lund. Inventeringskommittén (1968), s.192-193

I föreskrifterna ingår en beskrivning av vad som ingår i byggnadsminnet/-minnesmärket och hur det skall vårdas.²⁴

Historiska museet:s exteriör blev förklarad till byggnadsminnesmärke 1935 och 1966.²⁵

Sedan 1994 är det statligt byggnadsminne.²⁶

Det finns en viss skillnad mellan beteckningarna byggnadsminnesmärke, byggnadsminne och statligt byggnadsminnen. Deras betydelse har förändrats genom tiden.

I Lunds stadsbild från 1960-talet förklaras beteckningarna *byggnadsminnesmärke* och *byggnadsminne* skilja sig i förhållande till ägaren av byggnaden eller miljön.²⁷

- Som *byggnadsminnesmärke* betecknas byggnader/miljöer som tillhör statens egendom. I detta fallet avgör Kungl. Maj:t på förslag av riksantikvarien om en byggnad/miljö skall benämnas till byggnadsminnesmärke.

Ett *byggnadsminne* däremot ägs av någon annan än staten och förklaras som byggnadsminne av riksantikvarien.²⁸

Enligt Riksantikvarieämbetet idag skiljer man endast mellan *byggnadsminnen* (*enskilda*) och *statliga byggnadsminnen*.²⁹ Beteckningen *byggnadsminnesmärke* används ej längre.

- *Byggnadsminnen* (*enskilda*) förklaras av länsstyrelsen. Förslag till byggnadsminnesförklaring av en byggnad, anläggning, park m.m. kan ges av vem som helst. Tillsynsansvar har länsstyrelsen.

Statliga byggnadsminnen tillhör statens egendom och byggnadsminnesförklaras av regeringen. Här är det Riksantikvarieämbetet som ger förslagen och även är tillsynsmyndigheten.³⁰

Ursprungen till dessa förklaringar och skyddslagar ligger i början av 1900-talet, då man genomförde första stadsinventeringarna och klassificeringarna för att få en överblick över stadens äldre byggnadsbestånd och dess

²⁴ Lund. Bevaringskommittén (1983), s.209

²⁵ Lund. Inventeringskommittén (1968), s.193

²⁶ Lunds Universitets Historiska Museum (2007-04-12). Om museet. Historik.

²⁷ Lund. Inventeringskommittén (1968), s.13

²⁸ Lund. Inventeringskommittén (1968), s.13

²⁹ Riksantikvarieämbetet (2007-03-08). Kulturarv. Byggnader. Byggnadsminnen.

³⁰ Riksantikvarieämbetet (2007-03-08). Kulturarv. Byggnader. Byggnadsminnen.

bevarandeplaner. Den första publicerade inventeringen i Lund ägde rum 1950-52.

Man klassifierade byggnader och miljöer efter deras kulturhistoriska värde i tre grupper.

– omistliga, värdefulla och tidstypiska.³¹

Inventeringskommittén klassifierade både Lundagårdsområdet som *omistlig miljö*³² och Historiska museet som *omistligt hus*.³³

Med denna klassiferingen av byggnader och miljöer rekommenderar inventeringskommittén bevarandet av såväl föremålets helhet och detaljer.³⁴

I samband med införandet av bostadssaneringsprogram inom kommunerna 1973 infördes även ett så kallat *bevaringsprogram* som del av detta.

Bevaringsprogrammet skulle behandla just upprustning och bevarande av bebyggelse av kulturhistoriskt värde.³⁵

En ny totalinventering av Lunds stadskärna genomfördes av *Bevaringskommittén* år 1976.

Inventeringskommittén:s klassificering i tre grupper förkastades eftersom den ansågs vara för ospecifik och inte tillämpbar ur bevaringssynpunkt.

- Istället klassificerades de utvalda byggnader och miljöer av kulturhistoriskt värde i endast en grupp, utan gradering.³⁶

Bevaringskommittén:s synpunkter angående området Lundagård lyder som följande:

Inga breddningar av gatunätet eller indragningar av byggnadslinjerna får ske. ... Ombyggnader och eventuella nybyggnader måste i skala, material och färgsättning anpassas till äldre bebyggelse. ... [Lund. Bevaringskommittén, s.19]

Inom kvarteret Historiska museet är museibygnaden märkt som *“kulturhistoriskt och/eller miljömässigt värdefull byggnad”* [Lund. Bevaringskommittén, s.66]

Eftersom byggnaden Historiska museet idag är statligt byggnadsminne råder skyddslagen “Förordning (1988:1229) om statliga byggnadsminnen m.m.”.³⁷

³¹ Lund. Inventeringskommittén (1968), s.14

³² Lund. Inventeringskommittén (1968), s.123

³³ Lund. Inventeringskommittén (1968), s.155

³⁴ Lund. Inventeringskommittén (1968), s.297

³⁵ Lund. Bevaringskommittén (1983), s.9

³⁶ Lund. Bevaringskommittén (1983), s.10-11

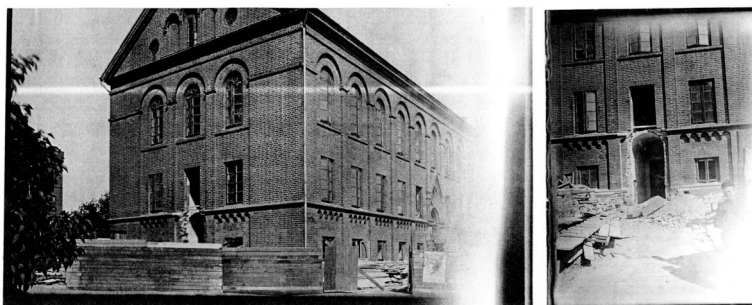
³⁷ Riksantikvarieämbetet (2007-03-08). Kulturarv. Byggnader. Byggnadsminnen.

Skyddsföreskrifterna för Historiska museet upprättades 1993, innehållande föreskrifter angående stomme, exteriör, rumsindelning och underhåll.³⁸
Se bilaga 01.

2.2.4 Ombyggnader

Sedan byggnadens uppföring har det inte skett några större ombyggnader eller ändringar på exteriören utan huvudsakligen i interiören.

1917 gjordes den första ombyggnaden, invändigt, innan Historiska museet hade flyttat in.³⁹
Ombyggnad av trapphuset, installation av hiss, utbyte av delar av bjälklaget mellan första och andra våningen, rivning av kakelugnar på tredje våningen och installation av nya tekniska system utfördes.⁴⁰
Exteriört genomfördes en ändring av huvudentrén. – På byggnadens västra gavel uppfördes en på sydsidan liknande portal med sandstenskolonner som ersatte den dåtida huvudentrén på södra fasaden.⁴¹

Ombyggnaden av västra gavelns entré.

1927 Inredning av vindsplanet⁴²

1930-1932 Gångbro till domkyrkomuseet förbinder Historiska museet och nybyggda Domkapitlet⁴³

Efter ombyggnader fram till 1950 har endast mindre ändringar och underhållsarbeten gjorts.

1984 Omläggning av värmebärande ledningar⁴⁴

³⁸ Ljungberg, A. (2006), kap 01, s.1 spalt 1

³⁹ Lund. Inventeringskommittén (1968), s.193

⁴⁰ Ljungberg, A. (2006), kap 01, s.1 spalt 1

⁴¹ Lund. Inventeringskommittén (1968), s.193

⁴² Ljungberg, A. (2006), kap 01, s.1 spalt 2

⁴³ Årtal skiljer sig i diverse referenser.

- 1990 Luftbehandlingsinstallation, fläktrum, konservatorsavdelning, pausrum⁴⁵
- 1991 Brandsektionering av trapphus, uppfördande av arbetsrum och pentry på andra våningen⁴⁶
- 1999 Renovering av yttertaket, ny brandlarmsanläggning⁴⁷
- 2001 Fönsterrestaurering⁴⁸
- 2004 Nybyggnader på entréplanet. Samlingsrum, kapprum och wc-avdelningar byggs vid huvudentrén, som åter har flyttats till byggnadens södra fasad.⁴⁹
- 2005 Ombyggnad av receptionen. Även en del muröppningar, inredning av nya utställningsrum och nya utrymmningstrappor vid östra gaveln byggdes.⁵⁰

2.2.5 Ansvarsområden och förvaltning

Sedan kopplingen med gångbron mellan *Historiska museet* och domkapitlets *Domkyrkomuseum* ansvarar Historiska museet även för detta museum.⁵¹

Huvudman för Historiska museet efter byggnadens överlåtelse av domkyrkorådet var arkeologiska institutionen vid Lunds Universitet. Detta bestod även efter institutionens flytt från museeibyggnaden 1994.

Under åren därpå hotades museet med nedläggning. – September 2002 beslöt Lunds Universitet dock att museet skulle finnas kvar inom universitetet. “Sedan den 1 januari 2003 är museet direkt underställt Rektorsämbetet.”⁵²

Byggnadens tillsynsmyndighet är *Riksantikvarieämbetet*⁵³ och förvaltare *Statens Fastighetsverk*.⁵⁴

⁴⁴ Ljungberg, A. (2006), kap 06, s.7

⁴⁵ Ljungberg, A. (2006), kap 06, s.7

⁴⁶ Ljungberg, A. (2006), kap 06, s.7

⁴⁷ Ljungberg, A. (2006), kap 01, s.1 spalt 2

⁴⁸ Ljungberg, A. (2006), kap 01, s.1 spalt 2

⁴⁹ Ljungberg, A. (2006), kap 01, s.1 spalt 2

⁵⁰ Ljungberg, A. (2006), kap 01, s.1 spalt 2

⁵¹ Lunds Universitets Historiska Museum (2007-04-12). Om museet. Historik.

⁵² Lunds Universitets Historiska Museum (2007-04-12). Om museet. Historik.

⁵³ Kultur Skåne. Kulturkatalog / Museer / Lunds Universitets Historiska Museum.

⁵⁴ Lunds Universitets Historiska Museum (2007-04-12). Om museet. Historik.

2.2.6 Museets funktioner

Även idag uppfyller Historiska museet ytterliggare uppgifter utöver sin publika funktion som museum.⁵⁵

Universitetsfunktionen – museet medverkar aktivt inom forskning och bidrar till grundutbildningen i arkeologi, medeltidsarkeologi, numismatik, osteologi, konstvetenskap och historia.⁵⁶

Regionala funktionen – arkeologiskt material, liturgiska inventarier och myntsamlingar från hela Skåne med undantag för Lunds medeltida stadsområde och Malmö kommun bevaras och omhändertas av Historiska museet i Lund.⁵⁷

Publika funktionen – museets samlingar är tillgängliga för besiktning av allmänheten. Museets uppgift är även att informera om aktuell forskning som bedrivs inom arkeologi, medeltidsarkeologi, konstvetenskap och historia.⁵⁸

2.2.7 Utställningar

I museets utbud ingår basutställningar och en del tillfälliga, aktuella utställningar.

Entrèplan

Här presenteras utställningen *Barbaricum*, en samling som speglar Uppåkra och Skåne i järnåldern.

På detta plan planeras under 2007 även öppningen av ett s.k. *Guldrum*, en samling av ädelmetallföremål som stäcker sig över skånskt stenåldersguld och världens äldsta mynt från Lydien fram till unika medeltismynt, varav vissa föremål aldrig har visats för allmänheten tidigare.

I denna salen visas just nu en ljusbildutställning över C.G. Brunius akvareller av restaureringsarbetena i Domkyrkan under 1830-talet.⁵⁹

Andra våningen

Här befinner sig en fast utställning av Skånes sten-, brons- och järnålder.⁶⁰

Kilian Stobaeus kuriosakabinett – den samling som donerades till universitetet år 1735. Av säkerhetsskäl har samlingen aldrig kunnat visas upp tidigare.

⁵⁵ Lunds Universitets Historiska Museum (2007-04-12). Om museet. Museets Uppdrag.

⁵⁶ Lunds Universitets Historiska Museum (2007-04-12). Om museet. Museets Uppdrag.

⁵⁷ Lunds Universitets Historiska Museum (2007-04-12). Om museet. Museets Uppdrag.

⁵⁸ Lunds Universitets Historiska Museum (2007-04-12). Om museet. Museets Uppdrag.

⁵⁹ Lunds Universitets Historiska Museum (2007-04-12). Basutställningar. Entrèplanet

⁶⁰ Lunds Universitets Historiska Museum (2007-04-12). Basutställningar. Andra våningen.

Rydebecks sten- och bronsålderssal – här presenteras tiden före andra världskriget. Även denna utställning har sin preliminära öppning 2007.

Framtidens förhistoria – är en utställning som skall inspirera till nya tankesätt och frågeställningar som “*Var kommer fokus i vetenskapen att ligga om tjugo år? Vad blir viktigt i förmedlingen om femtio år?*”.

Det visas föremål som aldrig tidigare visats upp och görs nytolkningar av kända fynd.

Den preliminära öppningen är även här 2007.

Tredje våningen

Här presenteras *medeltidsutställningen* som rymmer en av Europas största samlingar av medeltida föremål. Originalscenografin från 1918 har bevarats ända till idag.

Myntkabinettet – planeras att publiceras under 2008 visar Historiska museets myntsamling som sträcker sig från Skåne utöver internationella fynd.

Myntsamlingen är landets näst största och har av säkerhetsskäl aldrig kunnat visas för allmänheten tidigare.

Fjärde våningen

Denna våningen är bokad för tillfälliga utställningar och öppnas efter stora renoveringsarbeten under 2007.

Planerade utställningar är - förhistorisk keramikdesign, - slagfälsarkeologi, läkekonst och hälsa i gången tid och - mat & dryck.

Domkyrkomuseet – som befinner sig i domkapitlet på andra sidan gatan tillhör även Historiska museets utbud.

Gångbron från museibyggnadens tredje våning leder till domkyrkomuseet, där man kan betrakta inventarier och byggnadsdetaljer från Lunds domkyrkas historia.⁶¹

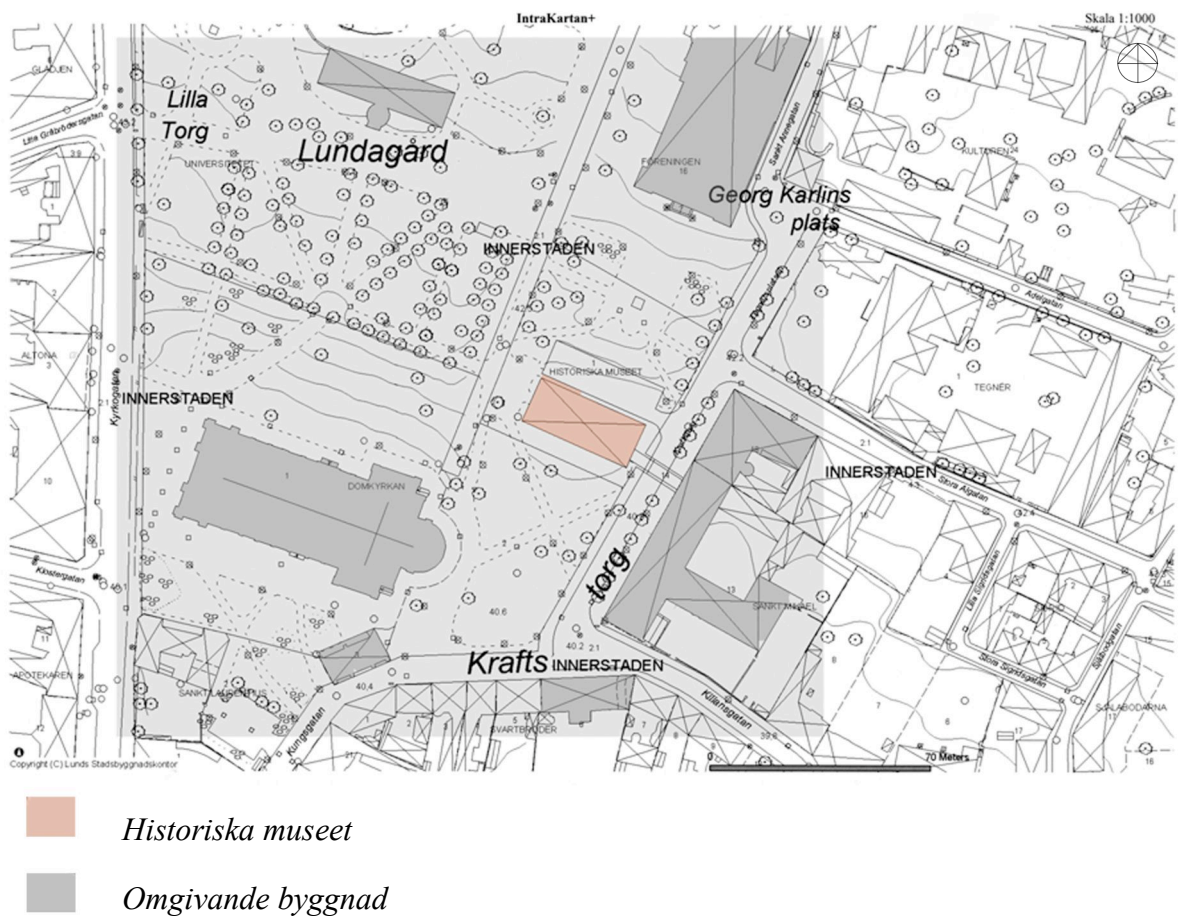
2.3 Byggnader som omger Tegnérplatsen / Historiska museet

För att kunna renovera, förändra eller bygga om en befintlig bebyggelse eller miljö, framförallt sådana med betydelsefull historisk bakgrund krävs en undersökning av dess omgivande bebyggelse.

⁶¹ Lunds Universitets Historiska Museum (2007-04-12). Basutställningar.

Enligt tidigare bevarandeplaner och skyddslagen för byggnadsminnesmärken måste hänsyn tas till såväl byggnadens material och färgsättning som dess omgivning.

Därför kommer jag i detta avsnitt att redovisa de byggnader och miljöer som ligger intill *Historiska museet* och *Tegnérsplassen* och ge en kort beskrivning av användning, arkitektur och material.

2.3.1 Domkyrkan

Belägen sydväst om Historiska museet.

Fakta

Byggnadsår: 1103,
kryptan invigd 1123,
högkyrkan 1145

Efter branden år 1234 reparationsarbeten och betydliga restaureringar under 1500- och 1800-talet.⁶² De senaste renoveringarna skedde 1954-63 och 1990, där man huvudsakligen bearbetade kyrkans inre.⁶³

Användning

Gudstjänster och konserter⁶⁴

Arkitektur

Romansk byggnadsstil⁶⁵

Material

Sandsten, hämtad från stenbrott i Höör⁶⁶

2.3.2 Liberiet

Beläget söder om domkyrkan.

Fakta

Byggnadsår: 1400-talet
Ombyggnader: 1765, 1843, 1979⁶⁷

Användning

Efter byggnadens uppförande i slutet av medeltiden användes den

som domkapitlets bibliotek. – Därav namnet *Liberiet*.

Mellan 1600- och slutet av 1900-talet skiftade byggnadens användningsområden – från föreläsningssal till fäktrum, akademiska musikkapellets övningsrum och slutligen domkyrkans panncentral.⁶⁸

Nuförtiden rymmer byggnaden ett rum för kyrkkaffe i bottenvåningen och övningsalar på ovanvåningen som används för bl a meditation, heliga och rituella danser och Tai Chi.⁶⁹

⁶² Lund. Inventeringskommittén (1968), s.170

⁶³ Lunds domkyrkoförsamling, Svenska kyrkan. Domkyrkan. Byggnaden.

⁶⁴ Lunds domkyrkoförsamling, Svenska kyrkan. Domkyrkan.

⁶⁵ Lunds domkyrkoförsamling, Svenska kyrkan. Domkyrkan. Byggnaden

⁶⁶ Lunds domkyrkoförsamling, Svenska kyrkan. Domkyrkan. Byggnaden

⁶⁷ Lund. Bevaringskommittén (1983), s.128

⁶⁸ Lund. Bevaringskommittén (1983), s.128-129

⁶⁹ Svenska kyrkan, Lunds stift (2007-04-27). Liberiet.

Arkitektur

Medeltida stil med spetsbågar, trappstegsgavlar och strävpelare på fasaden mot Kungsgatan.⁷⁰

Material

Rött tegel. Portar och fönster i trä och taktäckning av tegelpannor.

2.3.3 Kungshuset / Lundagårdshuset

Beläget i nordväst om Historiska museet.

Fakta

Byggnadsår: 1578-1584⁷¹
Ombyggnader: 1837-39,
1877-79⁷²

Användning

Ursprungligen uppfördes byggnaden åt kungen och länsmanen. Under kriget 1643-1645 förstördes stora delar av huset och det stod oanvänt fram till 1660. 1688 övertogs byggnaden av universitetet, användes senare som bibliotek och disponerades tidvis av Historiska museet. Efter den nyuppförda universitets- och biblioteksbyggnaden användes Lundagårdshusets salar som festsalar för disputationer och sammankomster. – De övriga våningarna har tagits över av filosofiska och pedagogiska institutionerna.⁷³

Arkitektur

Under 1500-talet medeltida arkitektur i stil med Liberiet söder om Domkyrkan.

I slutet av 1700-talet ändrades takets ursprungliga utformning med trappstegsgavlar till en liknande dagens utformning.⁷⁴

Rundbågefriser, lister och blinderingar präglar fasaden och trappornet är avslutat med en *krenelering*.⁷⁵

Sammanfattande kan man hänvisa till medeltida arkitektur.

⁷⁰ Lund. Bevaringskommittén (1983), s.128

⁷¹ Lund. Bevaringskommittén (1983), s.92

⁷² Lund. Bevaringskommittén (1983), s.201

⁷³ Lund. Bevaringskommittén (1983), s.92-93

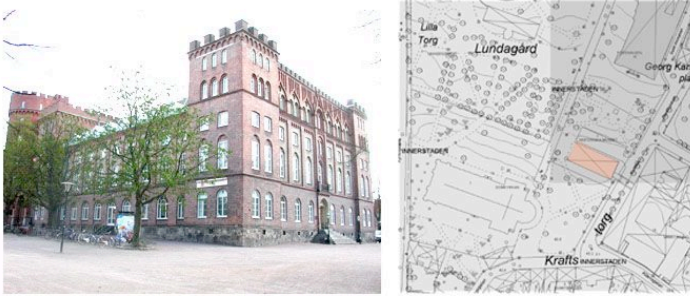
⁷⁴ Nelson, Axel. Universitetet, Domkyrkan.

⁷⁵ Lund. Bevaringskommittén (1983), s.92

Material

Rött tegel, stenportaler i sandsten ⁷⁶

2.3.4 Akademiska föreningen

Norr om Historiska museet.

Fakta

Byggnadsår: 1851, 1868, 1911 och 1947

Ombyggnader: 1946 och 1951 ⁷⁷

Användning

Det ursprungliga syftet med AF-borgens uppförning var en samlingsplats och lokaler åt alla Lunds studenter och studentföreningar. ⁷⁸

Genom åren gjordes många om- och tillbyggnader på grund av platsbrist och nya användningssyften. Det uppfördes restaurang, café, nya studentbostäder och festsalar.

Under 1900-talet tog Akademibokhandeln över lokalerna och det gamla Café Athèn blev en bokhandel. ⁷⁹

Senare reoveringar medförde två nya föreläsningssalar och restaureringen av café och läsesalar på bottenplanet.

Förutom café och läsesalar som idag är en av Lunds främsta träffpunkter för studenter och restaurangen används byggnaden idag för uthyrning av festsals- och konferenslokaler till både stora och små tillställningar. ⁸⁰

Arkitektur

Med de flertaliga om- och tillbyggnaderna genom åren följer den stora variationen av byggnadens stil och urformning. – Olika arkitekter i olika århundraden har bidragit.

Genomgående kan man nämna både raka och rundbågefönster, *lisener* och *bågfriser* som utsmyckning på

⁷⁶ Lund. Bevaringskommittén (1983), s.92-93

⁷⁷ Lund. Bevaringskommittén (1983), s.55

⁷⁸ AF Borgen AB. Historia.

⁷⁹ Lund. Bevaringskommittén (1983), s.55-57

⁸⁰ AF Borgen AB. Historia.

fasaden. På byggnadens södra fasad ramas fönsterna på översta våningen in av spetsbågar.

Både tornen och vissa fasader avslutas med *krenelering*.⁸¹

Sammanfattande kan man säga att huvuddelen av byggnaden är utförd i *Bruniusstil*⁸².

En avvikelse därifrån är byggnadens norra del som präglas av *nationalromantisk stil*.⁸³

Material

Rött tegel med delvis skiftande grågult tegel som markering emellan spetsbågefriser på södra fasaden.⁸⁴

Gatufasaden mot Sankt Annegatan och huvudbyggnadens norra del är utförda i rött tegel med inmurade detaljer av röd *övedsklostersandsten*.

Till utbyggnaden mellan tornet och byggnadens norra flygel har man även använt sig av *vit marmor*.⁸⁵

2.3.5 Sankt Mikael 16

Fastigheten består av två sammanbyggda gatuhus, belägna öster om Historiska museet.

Fakta

Byggnadsår: 1904 och 1906⁸⁶

Användning

Hörnhuset byggdes ursprungligen som kontorshus för Skånska Brandförsäkringsinrättningen, *numera Skånska Brand* och uppfyllde detta syfte fram till 1983. Byggnaden såldes till kyrkliga samfälligheten med disponeras än idag av kommunala förvaltningar.⁸⁷

⁸¹ Lund. Bevaringskommittén (1983), s.55-57

⁸² Bruniusstil – se förklaring avsnitt 2.1.2 Utformning / Arkitektur

⁸³ Lund. Inventeringskommittén (1968), s.177

⁸⁴ Lund. Bevaringskommittén (1983), s.55

⁸⁵ Lund. Inventeringskommittén (1968), s.177

⁸⁶ Lund. Bevaringskommittén (1983), s.131

⁸⁷ Lund. Bevaringskommittén (1983), s.131

Arkitektur

Den östra byggnaden är utförd i *Jugendstil*, präglad av svarta smidesbalkonger men förändrades något med portens ombyggnad i modern stil och takkupornas tillkomst.⁸⁸

Hörnhuset är utfört i *holländsk renässansstil*.⁸⁹

Material

Östra byggnaden är byggd på en sockel och med portalomfattningar i råhuggen kalksten.⁹⁰ Fasaden är utförd i rött maskinslaget tegel.⁹¹

Hörnhuset är uppfört på en hög sockel av slåthuggen granit. Fasaden kläds på bottenplan av råhuggen sten med slåthuggna dörr- och fönsteromfattningar. Våningarna därpå är i rött tegel med detaljer i granit (*hörnkedjor, lister och omfattningar*).⁹²

2.3.6 Sankt Mikael 13

Domkyrkokapitlet.
Beläget öster om
Historiska museet.

Fakta

Byggnadsår: 1928

Användning

Ursprungligen uppfört som kapitelhus för Domkyrkan, därmed dagens namn *Domkapitlet*. Byggnaden rymmer idag även domkyrkorådet, pastorexpeditionerna för Domkyrkoförsamlingen och Allhelgonaförsamlingen⁹³, och Domkyrkomuseet kopplat till Historiska museet genom gångbron.

⁸⁸ Lund. Bevaringskommittén (1983), s.131

⁸⁹ Lund. Bevaringskommittén (1983), s.131

⁹⁰ Lund. Inventeringskommittén (1968), s.221

⁹¹ Lund. Bevaringskommittén (1983), s.131

⁹² Lund. Bevaringskommittén (1983), s.131

⁹³ Lund. Bevaringskommittén (1983), s.134

Arkitektur

Valmat sadeltak och tätspröjsade fönster⁹⁴ i *nationalromantisk stil*.
Portar är utförda i klassicistisk stil och medför *20-talsklassicism*.⁹⁵

Material

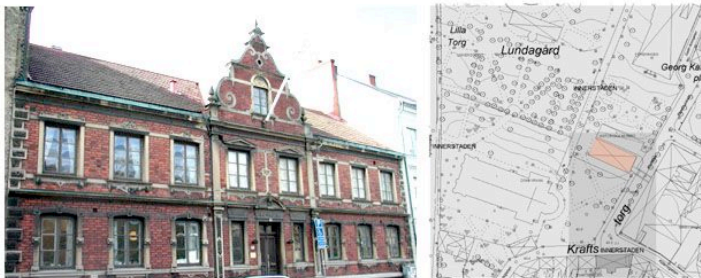
Byggnadens sockel är i fint huggen kvadersten och fasaden klädd i rött, handslaget tegel.

Takbeklädningen är koppar.

Portar är inramade i granit och kopparbeslagna.⁹⁶

Gångbron mellan Historiska museet och Domkapitlet är utförd i granit, puts och grå sandsten.⁹⁷

2.3.7 Svartbröder 6

Två gathus belägna på Krafts torg 10A, B. – söder om Historiska museet.

Här tänker jag koncentrera mig på gathus 10A, eftersom dess utformning är av större betydelse i samband med detta projekt.

Fakta

Byggnadsår: 1842

Ombyggnader: 1867-68, 1912⁹⁸

Användning

Lägenheter⁹⁹

Arkitektur

Ritat av C.G. Brunius kan man än idag efter renoveringar känna igen Brunius tegelstil.

⁹⁴ Lund. Bevaringskommittén (1983), s.134

⁹⁵ Lund. Inventeringskommittén (1968), s.222

⁹⁶ Lund. Bevaringskommittén (1983), s.134

⁹⁷ Lund. Inventeringskommittén (1968), s.222

⁹⁸ Lund. Bevaringskommittén (1983), s.171

⁹⁹ Lund. Bevaringskommittén (1983), s.171

Vid ombyggnaderna under 1867-68 fick huset sin nutida *holländska nyrenässansstil* präglad av detaljerade putsdekorationer.¹⁰⁰

Material

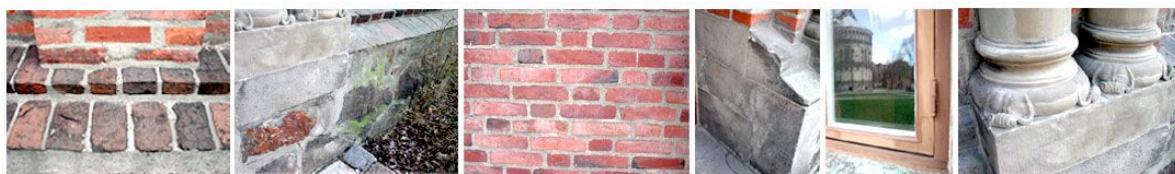
Rött tegel med vita putsdekorationer.

3 Undersökningar

För att motivera och komma fram till nya förslag och lösningar kommer jag att undersöka Historiska museet som byggnad – dess material, utformning och arkitektur och konstruktion.

Jag kommer även att göra en undersökning om hur plats och byggnad upplevs och används av samhället.

3.1 Material

Grundsten och sockel

Sockel i hallasten. Både sockel- och grundstensmaterial är hämtat från Allhelgonaklostrets ruiner.^{101, 102}

Fasad

Rött tegel, fogstruket.¹⁰³

Tegel hämtat dels från det av Brunius anlagda tegelbruket vid Trolleholm, dels från Bohuslän.¹⁰⁴

Tak

Plåt. Tidigare takbeläggningar var till början tegelpannor, senare skiffer.¹⁰⁵

¹⁰⁰ Lund. Bevaringskommittén (1983), s.171

¹⁰¹ Lund. Bevaringskommittén (1983), s.67

¹⁰² Lund. Inventeringskommittén (1968), s.192

¹⁰³ Lund. Inventeringskommittén (1968), s.276

¹⁰⁴ Lund. Inventeringskommittén (1968), s.276

¹⁰⁵ Lund. Inventeringskommittén (1968), s.193

Fönster / Dörrar

Trä, målat i brun färg.

Portaler / Detaljer

Kolonner i sandsten.¹⁰⁶

Smidesbokstäver ovanför västra fasadens entré.¹⁰⁷

3.2 Utformning / Arkitektur

Byggnaden är uppförd i tre våningar med alla fyra fasader utformade i samma princip. Fasadritningar se bilaga 4.

Indelning - Artikulering

Fasaden är symmetriskt indelad genom lisener i vertikalled och våningsband i horisontalled.

Det genomgående våningsbandet på suterrängsvåningen avgränsar denna tydligt från de övre våningarna.

Såsom alla våningar är den indelad med breda lisener, som på suterrängsvåningen går över i små rundbågefriser och ramar in del för del av bottenvåningens fönsterpartier.

Våningarna två och tre får en sammanhängande karaktär genom de breda lisener, som här är genomgående i vertikalled och ej bryts av våningsbandet. På tredje våningen övergår lisenerna i bågar som samtidigt ramar in övervåningens rundbågefönster.

Överst avslutas byggnaden med ett åter genomgående våningsband.

Fönster

Fönsterna på suterrängsvåningen är små och rektangulära, ej spröjsade. De är belägna långt ned angränsande till sockeln.

¹⁰⁶ Lund. Inventeringskommittén (1968), s.192

¹⁰⁷ Ljungberg, A. (2006), kap 03, s.1 spalt 2

På andra våningen är fönsterna större och spröjsade, även här rektangulära.

På tredje våningen har man använt sig av rundbågefönster. Fönstrets rektangulära storlek är samma som på andra våningen.

På byggnadens gavelfasader tillkommer fönster på takvåningen. – Tre större rundbågefönster, varav två är igenmurade eller blindfönster och två små runda fönster på vardera gaveln.

Portaler

Byggnadens portaler är utformade i medeltidens detaljrika stil.

Portalen i syd mot Krafts torg är huvudentrén och utmärker sig med ett flertal detaljer.

Kopplade sandstenskolonner på båda sidor med kapital huggna av murmästaren Johan Stenberg¹⁰⁸ ramar in entrén och övergår i två murade lisener på andra våningen.

Över entrén emellan de pilasterliknande¹⁰⁹ lisenerna befinner sig ett rundbågefönster och ett ovanför liggande rundfönster, båda dekorerade med gotiskt fönsterglas.

Portalen i väst är utformad efter sydportalen med kopplade sandstenskolonner. Denna utmärker sig genom en enklare utformning med mindre kolonner och utan rundfönster ovanför entrén. Som detalj ovanför entrén befinner sig ett inmurat trepass.

Sandstenskolonnernas utformning hänvisar till den bysantiska arkitekturen genom sina bysantiska kapital.¹¹⁰

Tegelförband

Fasaden är murad i munkförband¹¹¹, en av medeltidens förhärskande förbandstekniker.¹¹²

Tak

Sadeltak.

¹⁰⁸ Lund. Inventeringskommittén (1968), s.192

¹⁰⁹ Pilasterliknande – kan ej betecknas som pilaster, eftersom bas och kapital saknas.

¹¹⁰ Lund. Bevaringskommittén (1983), s.67

¹¹¹ Munkförband - Varje skift består omväxlande av två löp- och en koppsten. [Sundnèr, B. m fl (1993)]

¹¹² Sundnèr, B. m fl (1993), s.24

Sammanfattande - Fasadutformning

Alla fasader – norr, öst, syd och väst är utformade i samma princip. Fasadens indelning präglas av renässansens symmetrikrav.

Sammanfattande - Arkitektur

Byggnadens utformning präglas främst av medeltiden och renässansens Arkitektur.

Medeltidens byggnadsform utmärker sig i

- rundbågar
- portalutformning med kolonner
- lisener
- tegel som byggnadsmaterial
- massivitet

Renässansens byggnadsform utmärker sig i

- strikthet
- symmetri
- geometriska former
- centraliserad entrè
- “piano nobile” – den finare 2:a våningen¹¹³

I vissa detaljer kan man även upptäcka bysantinsk- och gotiska inslag.

Bysantinsk arkitektur, en särart ur den romerska byggnadsformen präglas av utsmyckade detaljer med orientaliska inslag, kupoler, rundbågar och väl dekorerade innertak.¹¹⁴

Inslag av denna byggnadsstilen finner man i kolonnernas kapitälutformning.¹¹⁵

Gotiska kännetecken på byggnaden är fönsterglas med masverk, bland annat över entrédörr och på takvåningens fönster på gavelssidorna.

Inslag av gotikens byggnadskonst hittar man även ovanför entrèn på byggnadens västra gavel. – Trepasset utfört i relief.

De gotiska formerna hänvisar tydligt till byggnadens ursprungliga användningssyfte som biskopshus.

¹¹³ vid Historiska museet räknas bottenvåningen som källarvåning, därmed blir husets tredje våning den “finare 2:a våningen”

¹¹⁴ Lever, J. (1993), s.7

¹¹⁵ Lund. Bevaringskommittén (1983), s.67

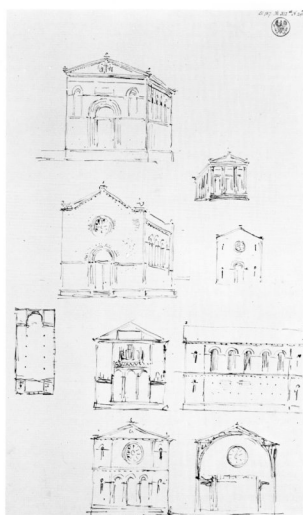
Med senare ombyggnadsarbeten tillkom smidesbokstäver på västra fasaden, vilket även ger inslag av nationalromantikens stil.¹¹⁶

Det finns många åsikter och kommentarer gällande byggnadens Arkitektur.

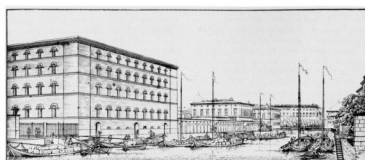
- Enligt Inventeringskommittén är byggnaden uppförd i Bruniusstil^{117, 118}

- Enligt Arkitekten Axel Nyström är fasadstilen *“bysantiniserande och ligger nära Bruniusstilen”*.¹¹⁹

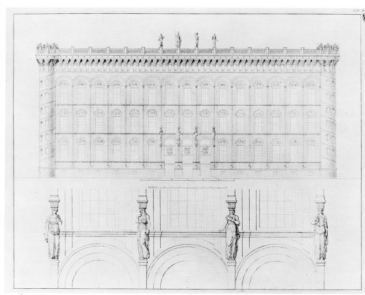
- Enligt Historiska museet:s egna beskrivning *”präglas byggnaden av ordning i Karl Friedrich Schinkels anda”*.¹²⁰

119. Verschiedene Skizzen zu kleineren Kirchen, Federzeichnung um 1812

117. Der Neue Pankhof am Kupfergraben 1829-32 aus den architektonischen Entwürfen

118. Entwurf für ein Bibliotheksgebäude in Berlin, Federzeichnung um 1811

Skisser, Karl Friedrich Schinkel¹²¹

Man kan tydligt se likheter i fasadens strikta och symmetriska indelning. Även likheter i gavelns utformning mellan Historiska museet och kyrkoskisser t.v.

¹¹⁶ Ljungberg, A. (2006), kap 03, s.2 spalt 1

¹¹⁷ Bruniusstil - Brunius program var återuppväckandet av medeltidens byggnadskonst genom att använda sig av medeltida tegelteknik, trappgavlar och rundbågar. [Andersson, H.O., Bedoire, F. (1986), s.29 f, s.98] Brunius påverkade inte endast som byggnadsledare utan omarbetade även A.Nyströms ritningar innan byggnadens uppförande. [Ljungberg, A. (2006), kap 03, s.1 spalt 1]

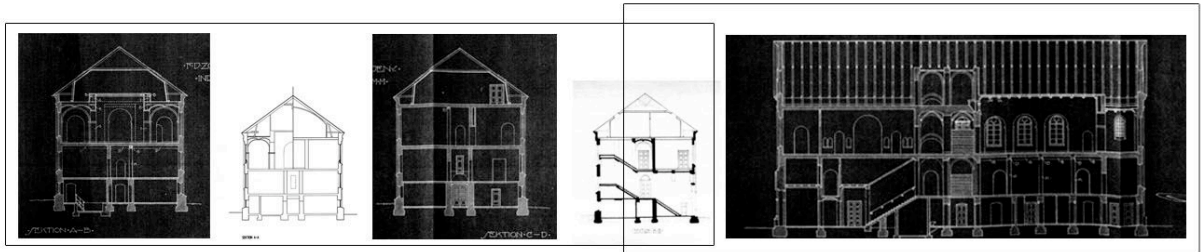
¹¹⁸ Lund. Inventeringskommittén (1968), s.267

¹¹⁹ Lund. Inventeringskommittén (1968), s.192

¹²⁰ Lunds Universitets Historiska Museum (2007-04-12). Om museet. Historik.

¹²¹ Karl Friedrich Schinkel – 1781-1841, arkitekt och målare, Preussens ledande arkitekt i neoklassicismen. [International Architecture Database (2007-10-02). Karl Friedrich Schinkel.] Museer, teater, bibliotek och övriga utbildnings- och förvaltningsbyggnader var arkitekternas nya uppgifter under Schinkels tid, till skillnad från renässansen och barocken, där man främst koncentrerade sig på kyrkor och palats. [Forssman, E. (1981), s.12]

3.3 Konstruktion

Stomme

Stommen är uppförd i tegel med murade fasad- och hjärtmurar.¹²²

Bjälklag

Bottenbjälklaget är lagt på mark. Bjälklag mellan plan 1 och 2 består av stålbalkar med tegelement. De övriga bjälklagen är träbjälklag.¹²³

3.4 Upplevelsen av Historiska museet

Eftersom Historiska museet är en offentlig byggnad som skall vara både tillgänglig, attraktiv och inbjudande för allmänheten har jag intervjuat människor i olika åldersgrupper angående deras upplevelse av Historiska museet i Lund.

En kort men konkret intervju på tio frågor skulle ge mig en bild av hur allmänheten ser på Historiska museet.

Intervjufrågorna var följande

- 1 *Känner du till Historiska museet i Lund? Vet du var det ligger?*
- 2 *Tycker du byggnaden förmedlar känslan av ett museum?*
- 3 *Vad ger byggnaden för intryck?*
- 4 *Är det en inbjudande och intressant miljö?*
- 5 *Tycker du att den saknar något som museimiljö?*
- 6 *Vad tycker du den saknar?*
- 7 *Vet du vad som finns för aktuella utställningar just nu?*
- 8 *Varifrån har du fått informationen - ur media, från Historiska museet eller på annat sätt?*
- 9 *Har du besökt museet någon gång?*

¹²² Ljungberg, A. (2006), kap 01, s.2 spalt 1

¹²³ Ljungberg, A. (2006), kap 01, s.2

10 Om nej, varför inte?

Måns O Nordmark, 24 år. ¹²⁴

- 1 Ja.
- 2 Nej.
- 3 Den känns som vilken byggnad som helst i Lundagård. Den smälter in bra och sticker inte ut med någon reklam eller liknande, och känns som en tillhörande byggnad till Domkyrkan eller AF. (...) Den är så neutral jämfört med de andra. Den känns inte som en offentlig byggnad, den ger inget öppet intryck.
- 4 Interessant – ja. Inbjudande – nej.
- 5 Byggnaden i sig är en fin byggnad och känns som en bra miljö för ett museum men man lägger inte märke till den som ett museum. (...) Det finns ingen reklam eller liknande. (...) Däremot platsen är idealisk, den kan inte bli bättre för ett museum.
- 6 Exponering. Tillgänglighet.
- 7 Nej. (*tänker*) Jo, kanske. Var det inte någon utställning om Uppåkra? (...) Stenåldersutställning?
- 8 Jag ville besöka museet i Uppåkra och upptäckte där att utställningen var flyttad till Historiska museet i Lund.
- 9 Nej.
- 10 Det har inte gett mig några inbjudningar.

Anonym informant, kvinna, 59 år. ¹²⁵

- 1 Nej, faktiskt inte. Eller det ligger väl i Lundagård? (...) Men vilket av husen. (...) Det med tornet kanske? (*efter att visat foto på Historiska museet känner personen igen det.*)
- 2 Ja.
- 3 Det hade kunnat vara ett förvaltningshus eller något av universitetets byggnader som ligger i omgivningen. Men det ser ganska mycket ut som ett museum också.

¹²⁴ Intervju Nordmark, Måns O

¹²⁵ Intervju Anonym informant: Kvinna, 59 år

- 4 Interessant omgivning, ja. (...) Det är väl mycket folk som springer förbi. Jag menar parken och miljön är fin och interessant men själva byggnaden kanske inte är så inbjudande.
- 5 Nej.
- 6 -
- 7 Nej.
- 8 -
- 9 Nej.
- 10 Jag springer egentligen bara förbi där. ...

Inga Andersson, 70 år. ¹²⁶

- 1 Ja.
- 2 Nej, det skulle jag inte vilja säga. – Inte som jag skulle vilja ha ett museum.
- 3 För det första så gillar jag inte tegel. Det skulle kunna vara någon slags institution inom Lunds universitet. Antikt, teologiskt, lite gammaldags institution, något inom humanoria.
- 4 Det passar ju väldigt bra in i den omgivningen, Kungshuset osv. (...) Det ligger lite gömt under träd och buskar. Nu är det bättre, men ingången mot Krafts torg, det är mer inbjudanden nu när dem har öppnat upp.
- 5 Den är inte tillräckligt inbjudande, det går ingen riktig väg fram där man ser “det här leder till någonting”.
- 6 Det är alldeles för undanskymt. Kanske en uteplats där man kan sitta. Det måste vara något så att man dras dit.
- 7 Den permanenta utställningen, Uppåkra. Kuriosautställningen. Sen har jag för mig nån utställning om gamla Lund också...
- 8 Från när jag har varit där, på studiebesök med föreningen och skolbesök med barnen.
- 9 Ja. Men inte mer än tre till fyra gånger sedan jag flyttade till Lund. (*Intervjupersonen har bott i Lund sedan 1963, dvs 44 år.*)
- 10 -

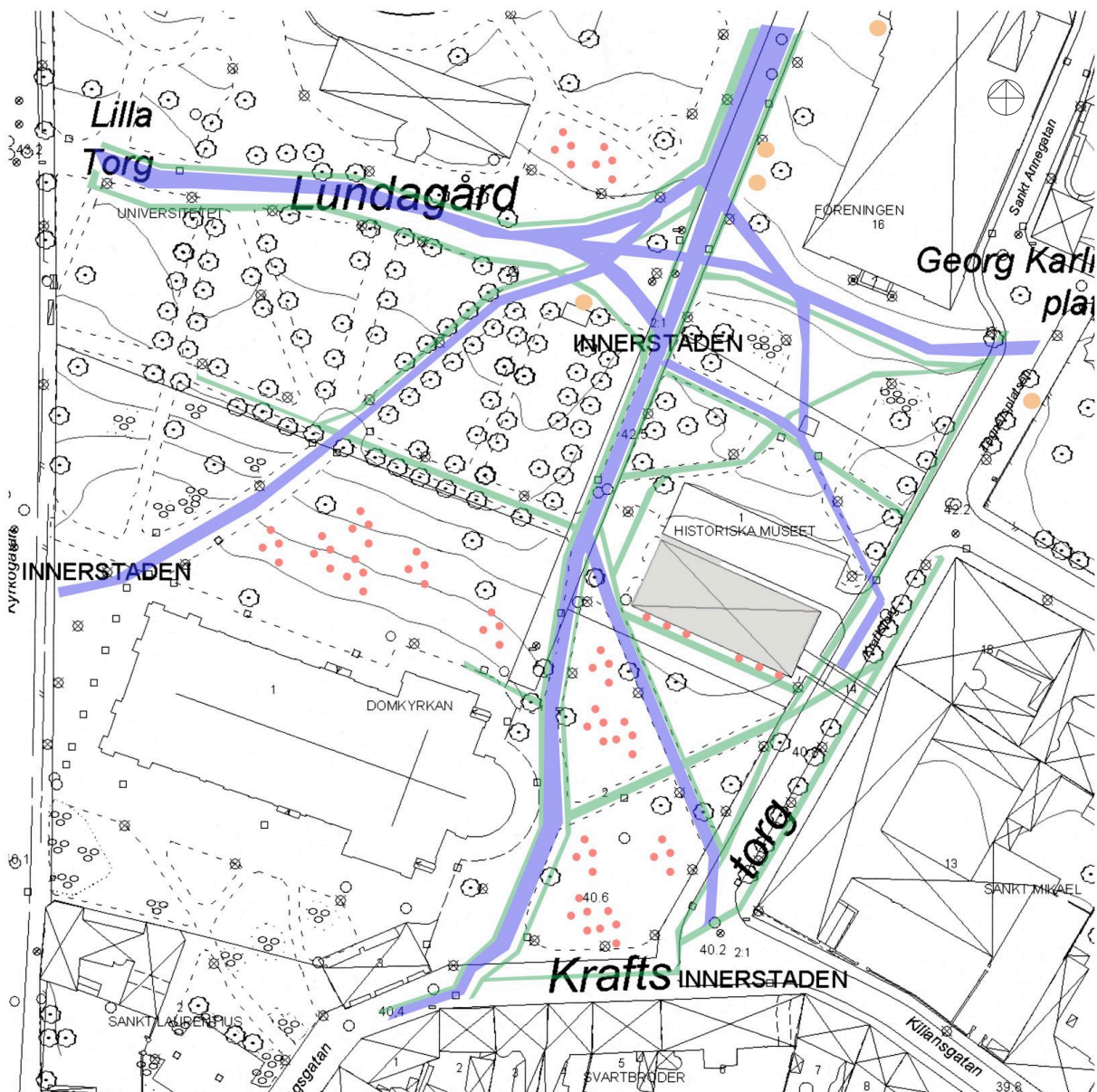
¹²⁶ Intervju Andersson, Inga

3.5 Rörelser på Tegnérplatsen och genom Lundagård / Platsanalys

Hur rör sig människor genom Lundagård? Hur och var tar de sig förbi Historiska museet och Tegnérplatsen?

En enkel platsanalys visar de två rörliga huvudflödena genom Lundagård – cykelstråk och gångvägar, och så kallade *spots* – samlingspunkter där människor står och punkter eller ytor där människor slår sig ned.

Platsanalys 2007-04-26 (varm och solig väderlek)

- cykelstråk
- gångväg
- träffpunkt, väntande människor
- sittande människor på gräset

4 Analys och förslag

4.1 Motiveringar till en nödvändig förändring

För att motivera mitt förslag till en förändring vid Historiska museet och Tegnérplatsen analyseras resultaten från intervjuerna som en sammanfattande syn på det omskrivna området. Jag kommer även att motivera med en egen bedömning och analys av platsen och museet.

4.1.1 Allmänhetens syn

Faktum och samtidigt min största motivering till att det behövs en förändring är, att en skrämmande stor del av både människor från Lund såsom studerande som tillbringat flera år i staden – inte vet var Historiska museet ligger.¹²⁷

Angående byggnaden i sig är det inte många som tycker att den förmedlar känsla och intryck av ett museum – utan snarare intrycket av en förvaltnings- eller institutionsbyggnad.

Många har varken besökt museet eller vet något om deras utställningar, bland annat på grund av saknande information och skyltning. Däremot anser många miljön som en perfekt plats för ett museum.

Men är byggnaden inbjudande och väcker uppmärksamhet? Ett sammanfattande svar från intervjuerna vore – nej.

4.1.2 Egen bedömning

Eftersom jag själv anser Historiska museet och den bakomliggande Tegnérplatsen som en okänd och outnyttjad miljö förvånade mig svaren på intervjufrågorna inte det minsta.

Lundagård – en ström av människor som rör sig genom detta område på dagarna, antingen på cykel eller till fots.

Om man medvetet stannar till mitt i detta rörelsemönster märker man hur stressad man känner sig. – Man står i vägen. Var ska man stanna till om man vill stanna på området och inte bara rusa igenom det?

– Det finns gräsmattor och grönytor om man vill slå sig ned, men var ska man stanna till för att vänta på någon, bestämma träffpunkt, eller bara vila benen lite utan att smutsa ned sina nytvättade kläder med gräsfäckar?

¹²⁷ Bedömningen grundas på samtal med människor utöver intervjupersonerna. Dessa samtal var dock ej utförda som intervjuer och tas därmed inte med i rapporten.

Den helt obefolkade Tegnérspplatsen, där endast Esaias Tegnér står och väntar är inte heller någon välkomnande miljö.

Faktum är att Historiska museet i Lund är ett museum. Framför allt som ett av Sveriges största historiska museer borde det vara en kulturell träffpunkt för både ung och gammal, en attraktion för turister, ett spännande och inbjudande område.

Enligt min resonemang krävs det en förändring. På området behövs det fler sittmöjligheter än grönyrtorna, och Historiska museet behöver mer uppmärksamhet, reklam och information och karaktären och intrycket av en kulturell miljö.

4.2 Idéer

Sittmöjligheter

Problemet sittmöjligheter går enkelt att lösa med bänkar längs gångvägar och runt Tegnérspplatsen. Tanken är sten som material, så att det smälter in i området.

Dessutom föreslås något mer udda och moderna "sittformer" tillkomma, likaså av sten.

Uppmärksamhet

För att fånga allmänhetens uppmärksamhet kommer en entré-skulptur i form av en övertäckt gångväg uppföras – som vägledning och hänvisning till museets huvudentré. Färg och form skall både väcka uppmärksamhet och anknyta till den befintliga byggnaden och omgivande byggnader.

Reklam och information

För att informera om vad Historiska museet bjuder på för utsällningar, såväl fasta som tillfälliga, tillkommer en "skyltnings-längd", i form av en 2-glasvägg med plats för affischering i spalten emellan glasen, som gör det enkelt att byta ut skyltarna vid tillfälliga utställningar.

Karaktär och känsla av en kulturell miljö

Förutom sittmöjligheter och en attraherande entré skulle ett litet café med uteservering vid byggnadens västra och norra fasader komplettera till en attraktiv museimiljö. Därmed skulle även byggnadens baksida och Tegnérspplatsen inlemmas i miljön och i händelserna på framsidan.

4.3 Anpassning till förutsättningar

Efter att ha kommit fram till vad som behövs på området måste dock hänsyn tas till vissa faktorer före genomförande. - Är föremålen placerade enligt platsanalysens resultat, är förslaget möjligt angående plats m.m., avviker eller skymmer föremålen för mycket?

Cafè

- Problem**
- kök och förvaringsmöjligheter inne i byggnaden
 - entrè
 - plats för uteservering
- Lösning**
- entrè till cafèet blir gamla huvudentrèn på västra gaveln
 - plats för uteserveringen skapas genom halvering av parkeringsutrymmet på norrsidan
 - kök och övriga utrymmen måste inrymmas i byggnadens västra del på bottenplan

Gångväg mot entrèn

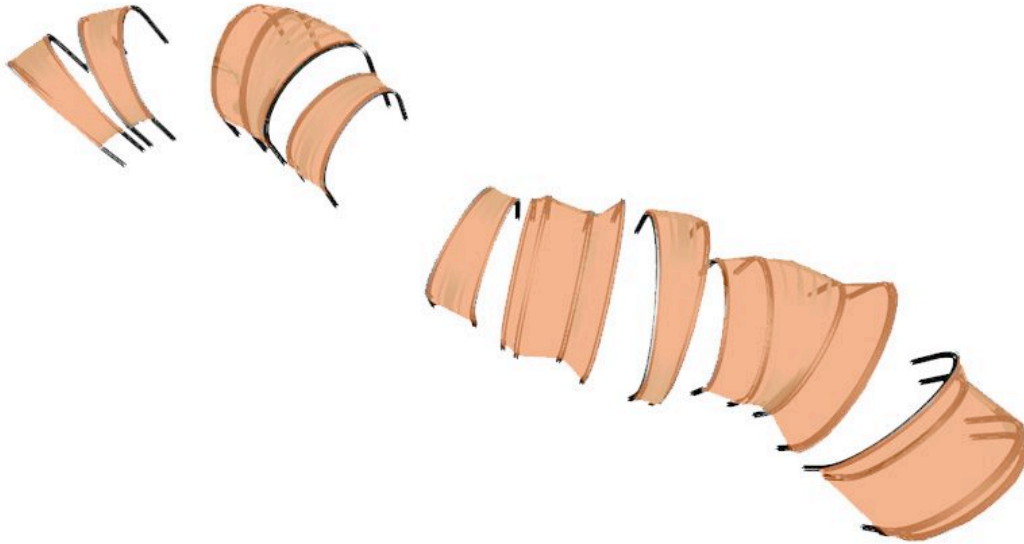
- Problem**
- form och material får ej avvika för mycket från befintliga byggnadens utformning
 - form och placering skall kopplas till platsanalysens rörelsemönster
 - skulpturen får ej skymma för mycket av den befintliga byggnaden
- Lösning**
- runda former i anknytning till rundbågefönster och –friser
 - stommaterial i form av smide i anknytning till smidesbokstäver över västra entrèn. Övertäckningsmaterial skall vara något transparent för att inte skymma byggnaden för mycket
 - gångvägen skall vara rätvinkligt riktad mot huvudstråket mellan Historiska museet och Domkyrkans absid, så att uppmärksamhet fångas lika mycket från båda håll - norr och syd

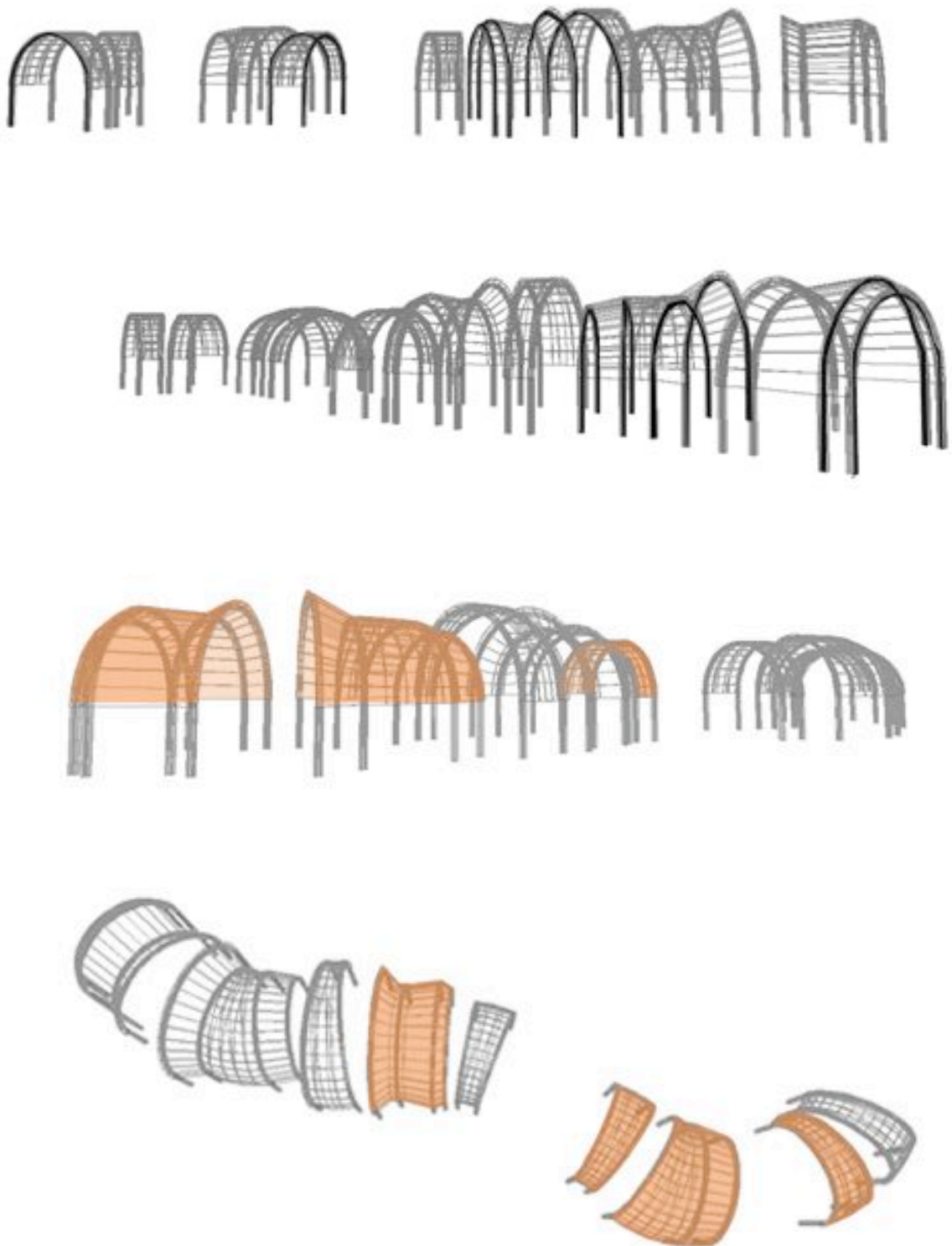
Skylningslängden

- Problem**
- en hel skyltningslängd i form av en glasvägg kommer både att skymma och avvika från områdets utformning för mycket
- Lösning**
- små glaspartier kommer att byggas in i gångvägen mot entrèn. Därmed tar skyltningen ingen extra plats och tillför samtidigt vägen mot entrèn mer spänning och betydelse.

4.4 Idé blir förslag – Utformning och material

4.4.1 Gångväg mot huvudentrén

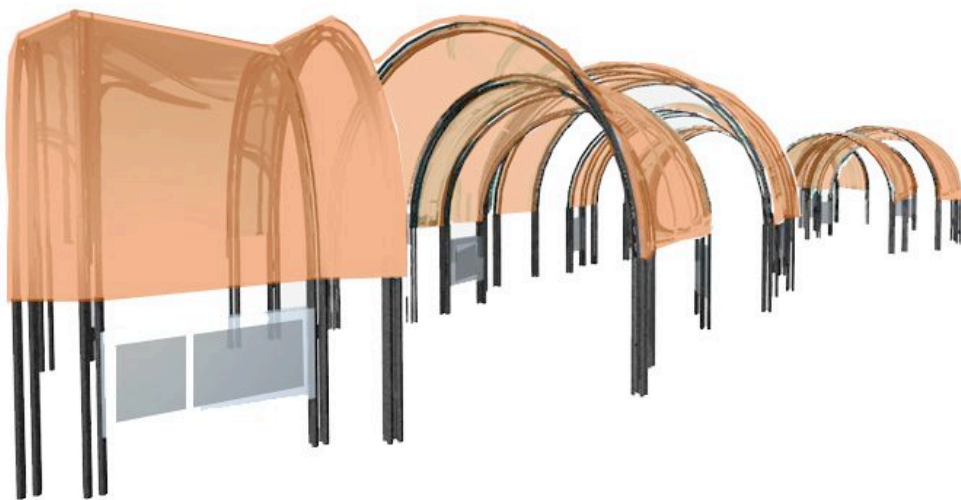
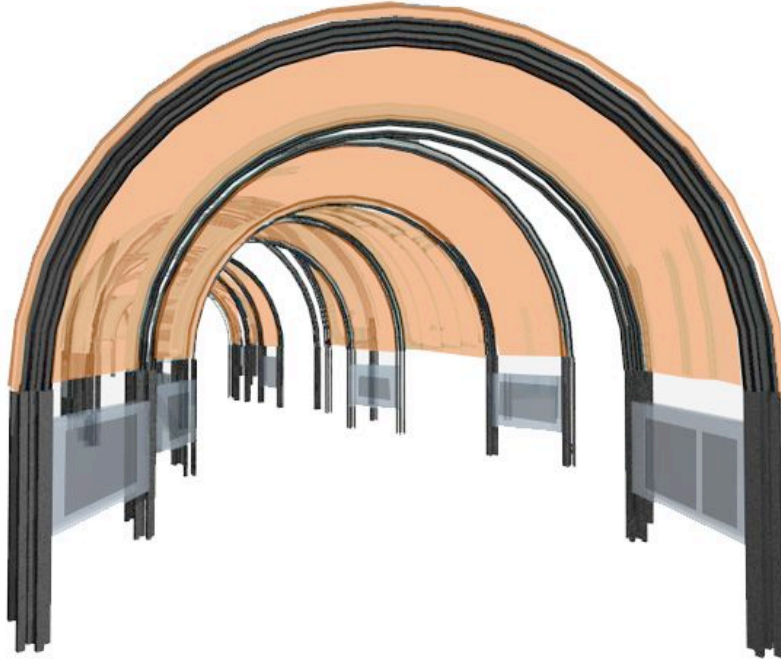
Stommen består av järnsmidda rundbågar och täcks av glas i orange/röd kulör, tillverkat efter bågarnas form.

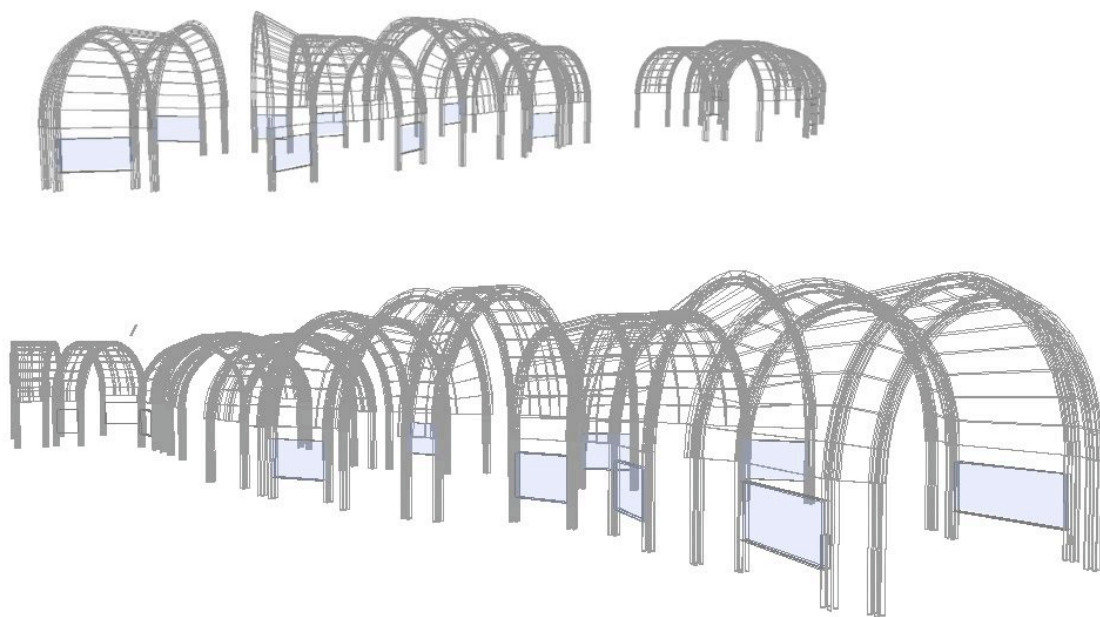
4.4.2 Café norr och väster om Historiska museet

4.4.3 Information

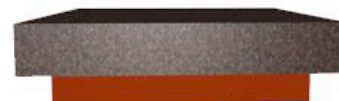
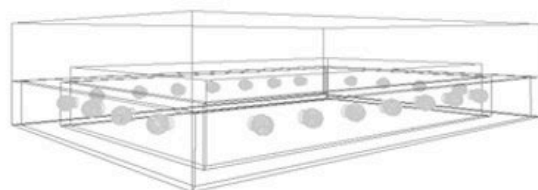

Mellan stomdelarna monteras två glasskivor med spalt och öppning upptill. Här kan affischer och information om museet och utställningarna placeras mellan glasskivorna. Detta möjliggör ett flexibelt sätt att byta ut informationen framför allt vid tillfälliga utställningar.

4.4.4 Sittmöjligheter

Bänkar

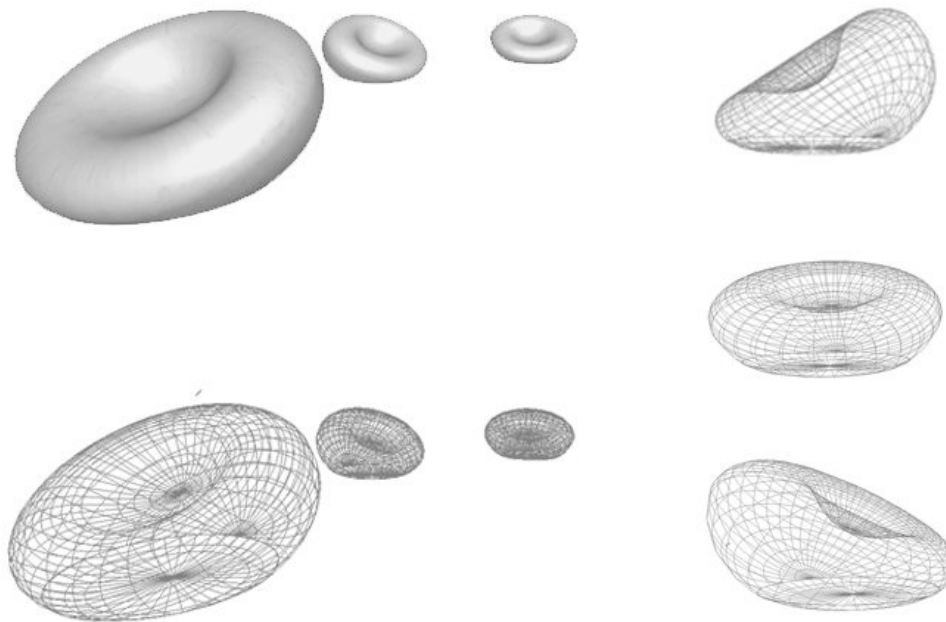
Material

Stomme av röd, polerad¹²⁸ granit. Inramning av nedre delen med glas.

Bänkar placerade runt Tegnérsplassen och längs gångvägar på museets norra sida ner mot Krafts torg är försedda med belysning monterad i den nedre delen av konstruktionen.

Bänkar placerade längs museets norra fasad är något smalare och ej försedda med belysning, eftersom det finns befintlig fasadbelysning.

Sittformer

Material

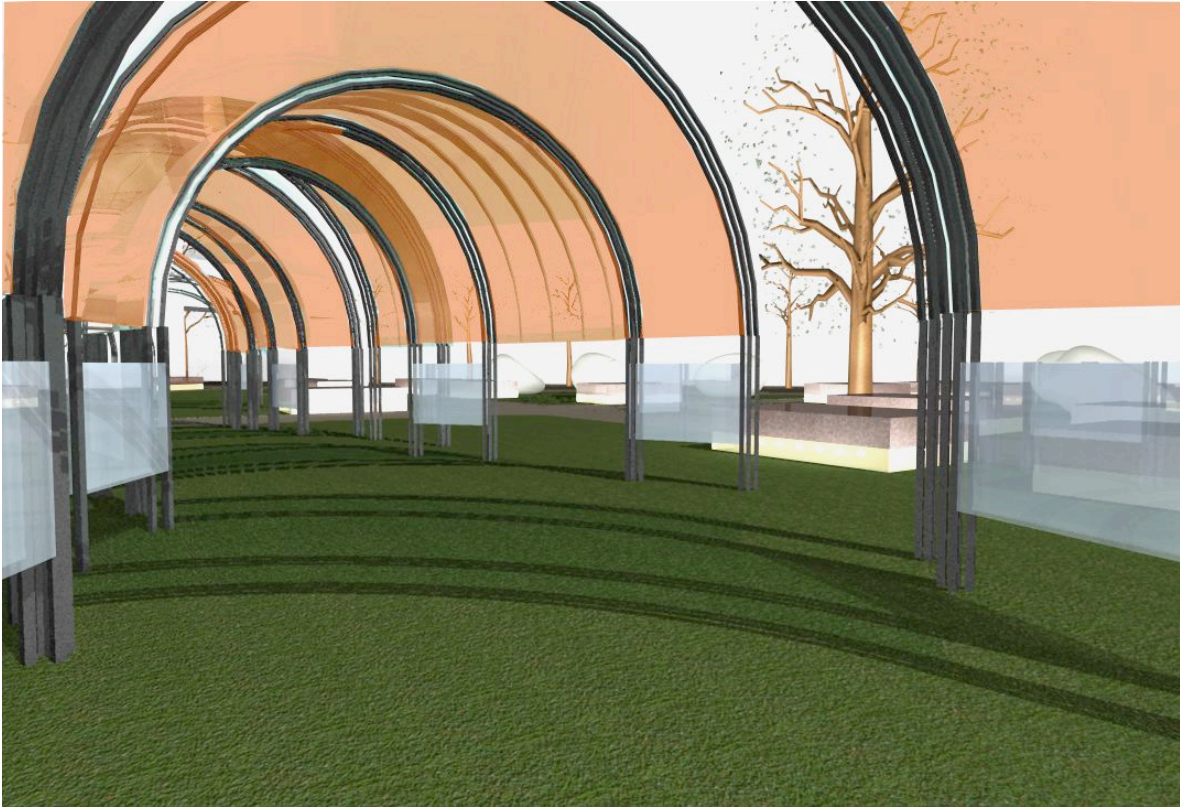
Grå, polerad granit

¹²⁸ rekommenderad för sittbänkar- och ytor [Sveriges Stenindustriförbund, kap 4 s.22]

5 Resultat

5.1 Den nya museimiljön

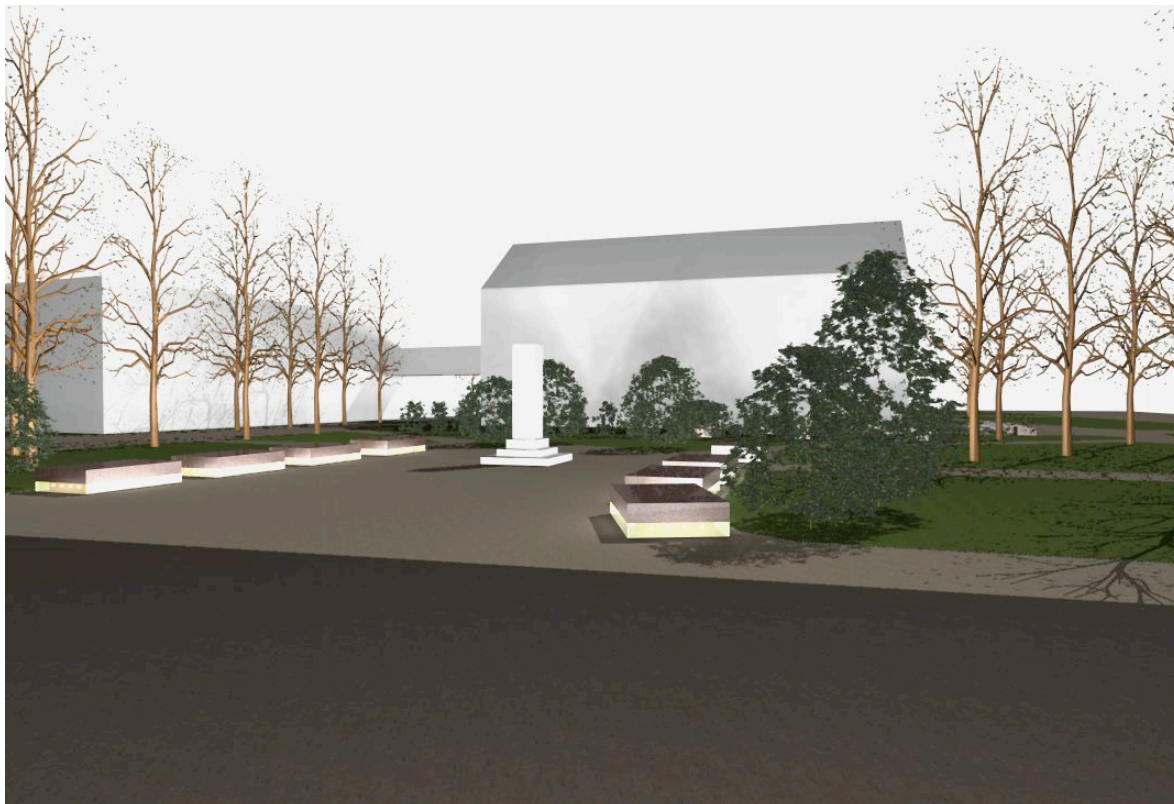
En promenad i gångvägen mot huvudentrén ...

Vy från syd på museets nya miljö på framsidan ...

En mysig uteservering på nordvästra gaveln ...

Tegnérplatsens nya attraktivitet ... belysning och moderna sittmöjligheter

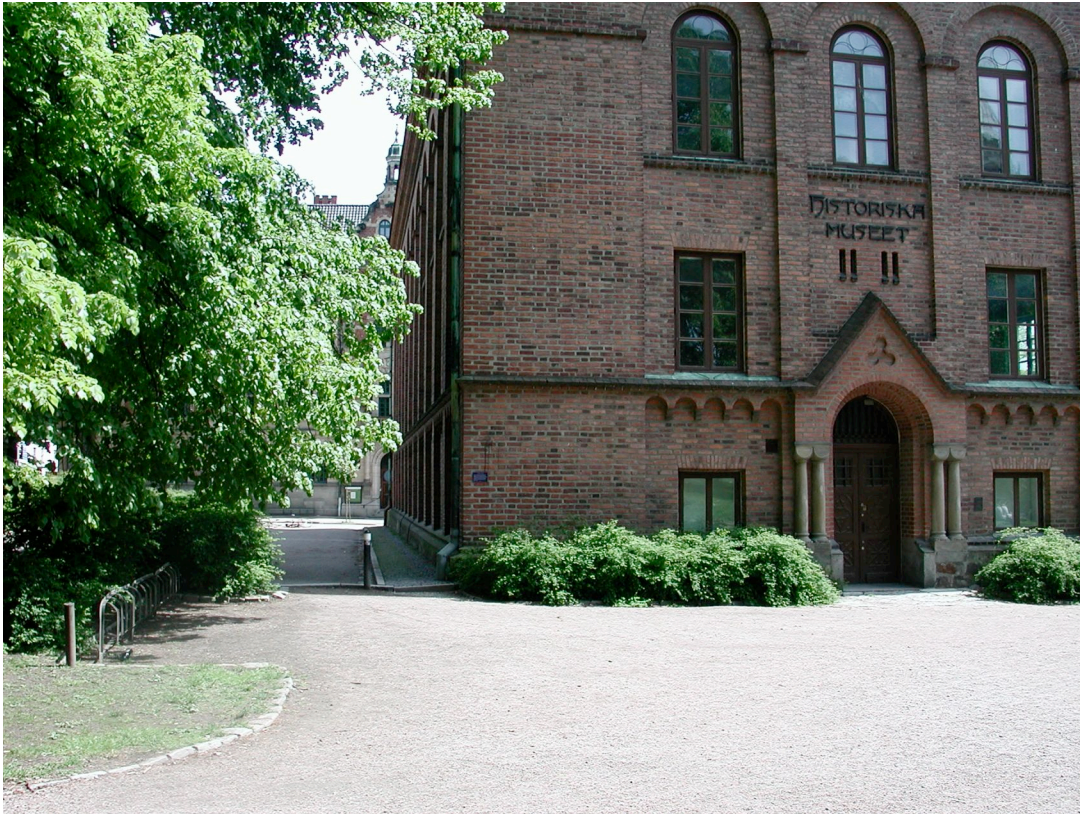
Tillbaka till verkligheten ...

Vy från Krafts torg i syd

Vy från väst

Café med uteservering längs norra och västra gaveln

Tegnérplatsen med nya belysta sittmöjligheter

5.2 Förväntningar

Av den nya museimiljön Historiska museet och den bakomliggande Tegnérplatsen med fler sittmöjligheter förväntas tillskapande av en ny träffpunkt för både ung och gammal.

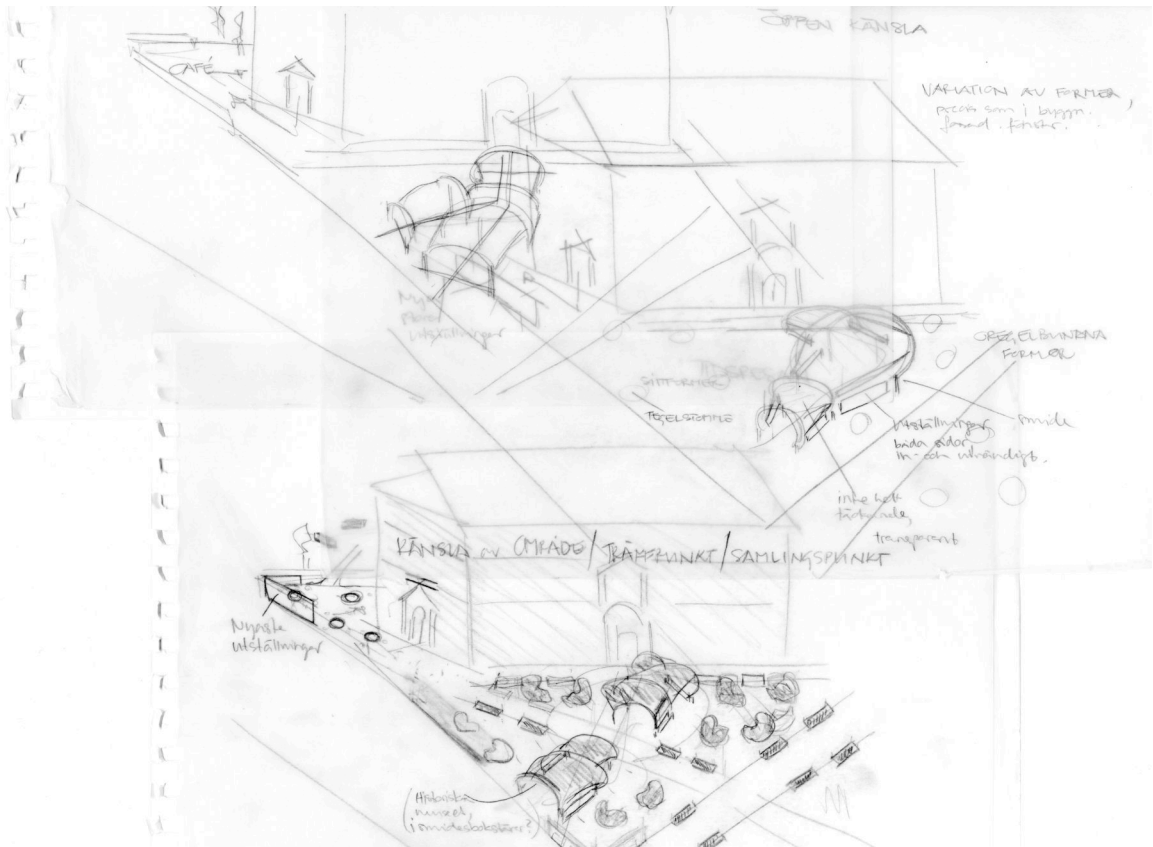
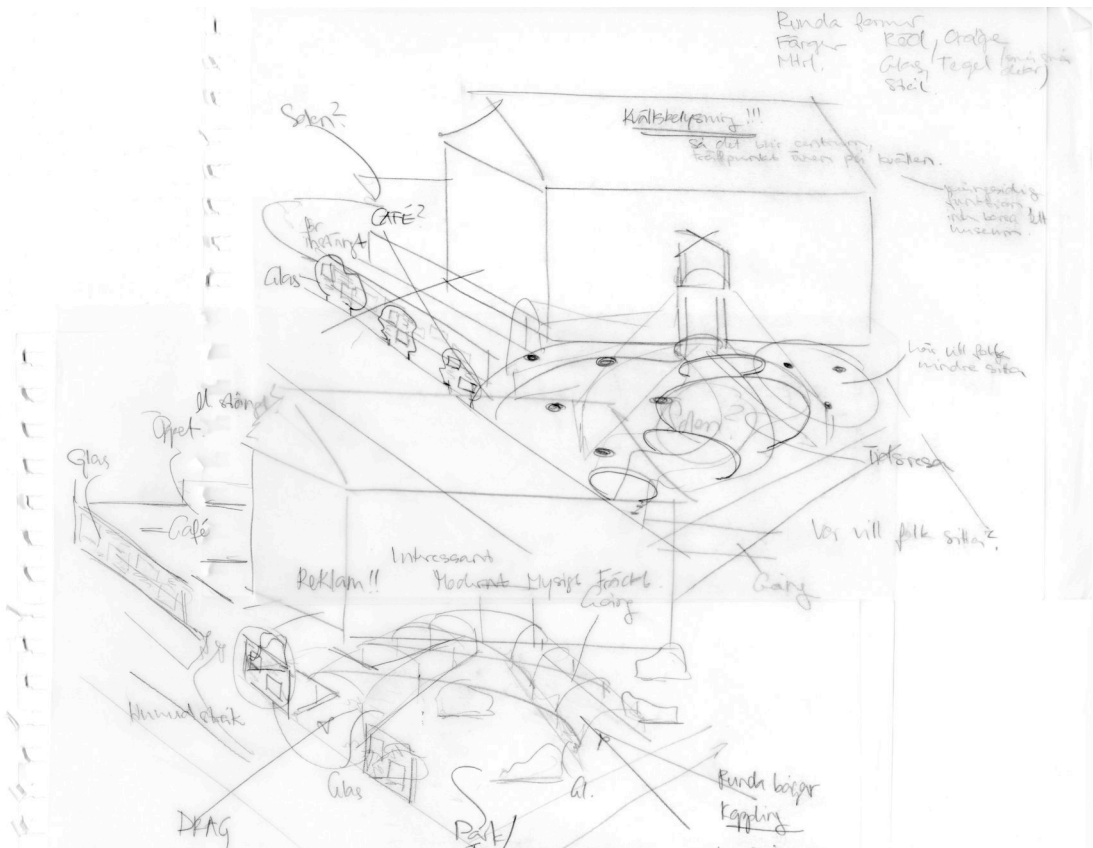
Form, färg och material anknyter till den befintliga byggnaden men ger samtidigt ett modernt intryck. Detta förväntas dra åt sig blickar och intresse för museet samt dess utställningar, såväl för Lundabor som för turister.

Cafè och sittmöjligheter skall både dra åt sig besökare och skapa en lite lugnare punkt i det fartfyllda Lundagårdsområdet.

Sammanfattande förväntas förslaget på den nya museimiljön leda till

- uppmärksamhet
- attraktivitet
- intresse
- nya träffpunkter
- ett historiskt område med modern känsla

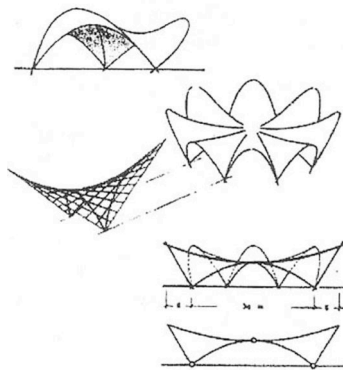
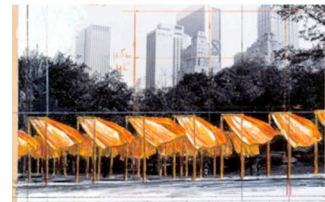
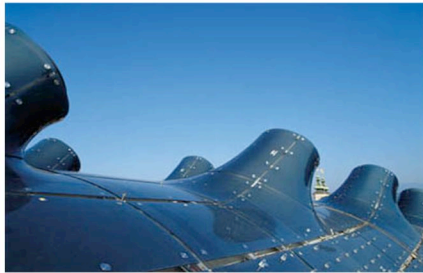
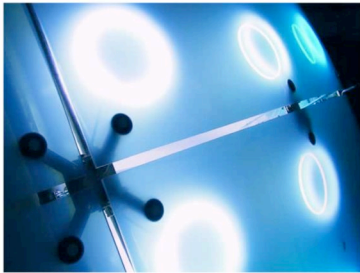
6 Skisser

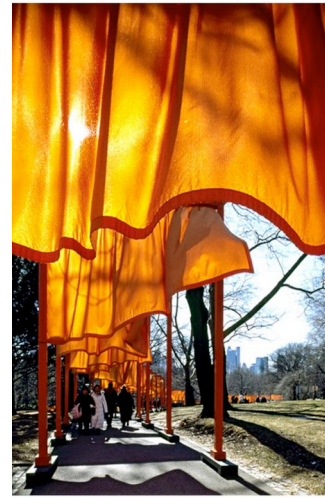
7 Inspirationskällor

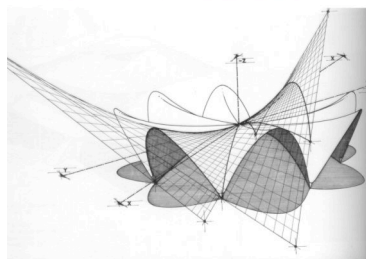
*Kunsthhaus, Peter Cook.
Graz, Österrike*

Ball Chair, Erro Aarnio

The Gates, Christo & Jeanne-Claude. Central Park, New York

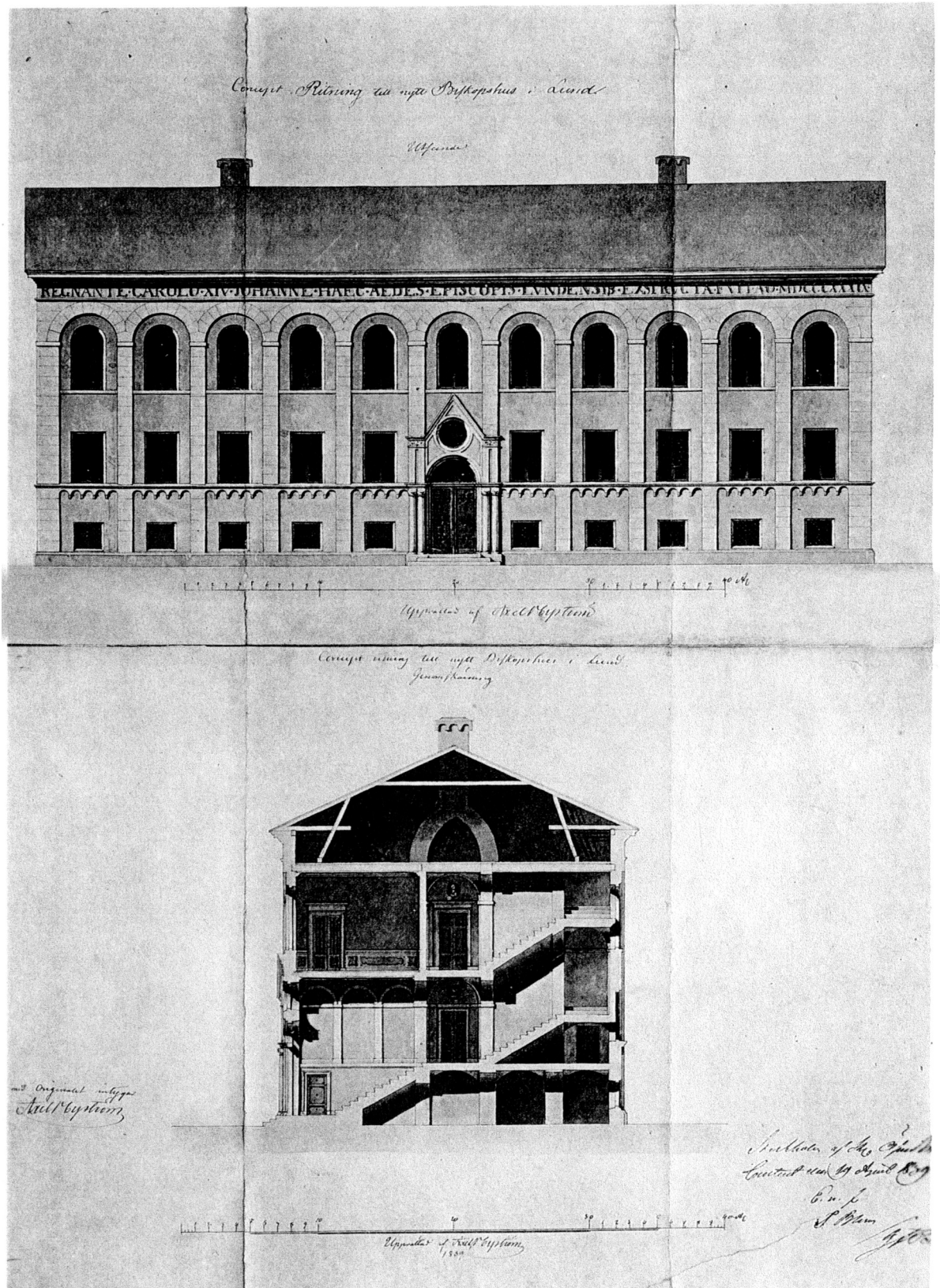

MQ Wien, Österrike

Felix Candela

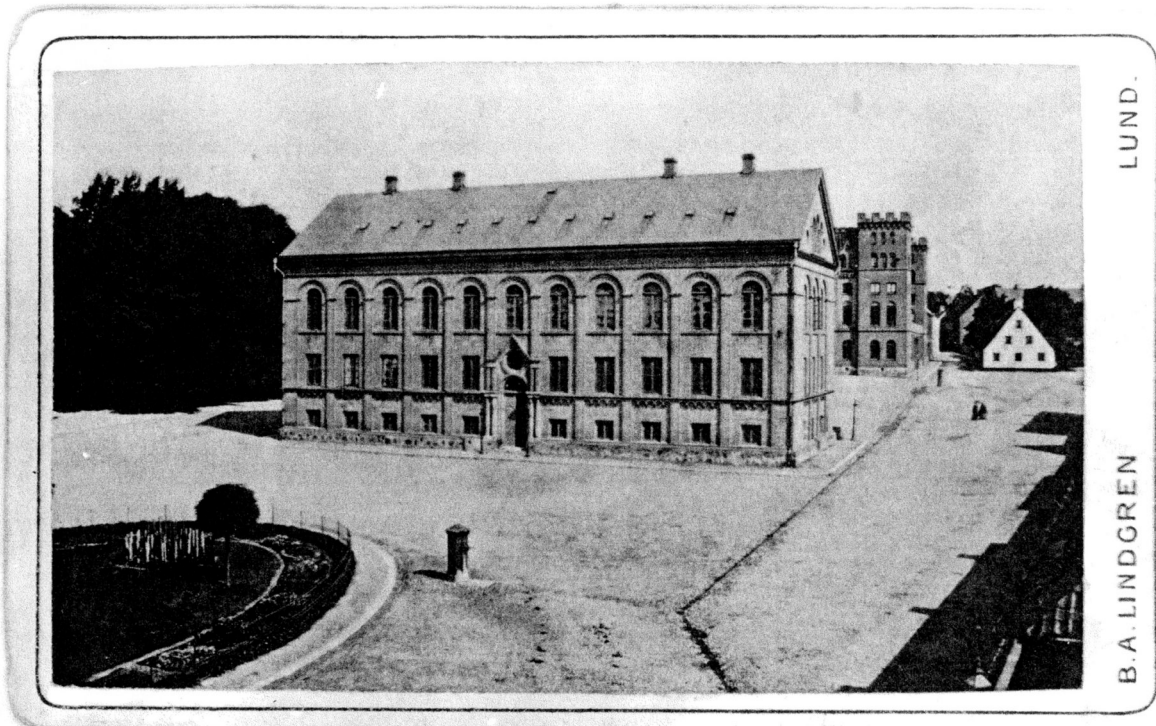
8 Bilagor

8.1 Bilaga 1

Ritning till nytt biskopshus i Lund, Axel Nyström. 1839. [Kulturens arkiv, Lund]

8.2 Bilaga 2

ovan *Lunds Universitets Historiska museum*, B.A. Lindgren. [Kulturens arkiv, Lund]
nedan *Lund Kv Historiska museet*, okänd fotograf. [Kulturens arkiv, Lund]

8.3 Bilaga 3

VÅRDPROGRAM/2006/Historiska museet i Lund/M17:111/02/Fastigheten

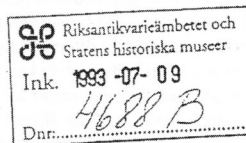

Skyddsföreskrifter

Bilaga 02.1

KULTUR-
DEPARTEMENTET

REGERINGSBESLUT 38

Datum	Dnr
1993-06-24	Ku93/1221,
	1609,1610,
	1684,1773,
	1774,1775,
	1776,1777,
	1944/K

Riksantikvarieämbetet
Box 5405
114 84 STOCKHOLM

Fastställande av skyddsföreskrifter för vissa statliga byggnadsminnen i Malmöhus län

(79, 1645, 1646, 1647, 1648, 1649, 1655, 1662, 1666, 3480/92)

Nedan förtecknade byggnader är statliga byggnadsminnen enligt skilda regeringsbeslut.

Riksantikvarieämbetet har anhållit om att regeringen fastställer av ämbetet föreslagna skyddsföreskrifter för byggnadsminnena, samt i vissa fall fattar beslut om utvidgning av byggnadsminnena.

Byggnadsstyrelsen har yttrat sig över förslagen.

Regeringen fastställer de avgränsningar och skyddsföreskrifter för de nedan förtecknade statliga byggnadsminnena som framgår enligt bilagor.

Byggnad/fastighet	Kommun	Bil.
Alnarp, (Regeringsbeslut 30.12.1974)	Lomma	1
Kv Paradis 51, del av, Gamla kirurgen, Gamla barnsjukhuset (Juridicum) och Lasarettsskapellet (Regeringsbeslut 24.1.1972)	Lund	2

Postadress 103 33 STOCKHOLM	Gatuadress Jakobsgatan 26	Telefon 08 - 763 10 00	Telex 11461 LOENDEP S	Telefax 08 - 21 68 13
--------------------------------	------------------------------	---------------------------	--------------------------	--------------------------

2(5)

STATENS FASTIGHETSVERK

Skyddsföreskrifter 2(5) [Ljungberg, A. (2006)]

Botaniska trädgården med byggnader, kv Botanicum (Regeringsbeslut 30.12.1974)	Lund	3
Intitutionsbyggnader i del av kv Hyphoff (Regeringsbeslut 30.6.1971)	Lund	4
Universitetshuset, kv Universitetet (Regeringsbeslut 25.1.1935)	Lund	5
Palaestra et Odeum, kv Universitet (Regeringsbeslut 25.1.1935)	Lund	6
Theologicum, kv Universitetet (Regeringsbeslut 30.6.1971)	Lund	7
Kungshuset, kv Lundagård (Regeringsbeslut 25.1.1935)	Lund	8
Historiska museet, kv Historiska museet (Regeringsbeslut 25.1.1935)	Lund	9
Länsresidenset, kv Residenset (Regeringsbeslut 25.1.1935)	Malmö	10

På regeringens vägnar

Birgitta Friggö
Birgitta Friggö

Maria Malmlof
Maria Malmlof

Kopia till

Finansdepartementet
Byggnadsstyrelsen
Universitetet i Lund
Länsstyrelsen i Malmöhus län
Malmö museer

3(5)

STATENS FASTIGHETSVERK

Skyddsföreskrifter 3(5) [Ljungberg, A. (2006)]

KULTURDEPARTEMENTET

Bilaga till regeringsbeslut
1993-06-24, nr 38

Bilaga 9

**Skyddsföreskrifter för Historiska museet, kv
Historiska museet, Lunds kommun, Malmöhus län**

1. Byggnaden får inte rivas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
2. Ingrepp får inte göras i byggnadens stomme, i ursprunglig planlösning eller äldre fast inredning.
3. Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras med traditionella material, färger och metoder på ett sådant sätt att byggnadens kulturhistoriska värde inte minskar.

Om det av särskilda skäl är nödvändigt att ändra byggnadsminnet i strid med skyddsföreskrifterna skall ansökan om tillstånd enligt 6-7 §§ förordningen (1988:1229) om statliga byggnadsminnen m.m. lämnas in till Riksantikvarieämbetet.

Om byggnaden övergår i enskild ägo skall sådan ansökan i stället lämnas in till länsstyrelsen.

(5)

STATENS FASTIGHETSVERK

Skyddsföreskrifter 4(5) [Ljungberg, A. (2006)]

1649//92

I övrigt gäller Förordning om statliga byggnadsminnen m.m. (SFS 1988:1229). Tillstånd till ändring prövas av regeringen om ändringen innefattar från kulturhistorisk synpunkt väsentliga ingrepp. I övrigt prövar riksantikvarieämbetet tillstånd.

5(5)

STATENS FASTIGHETSVERK

Skyddsföreskrifter 5(5) [Ljungberg, A. (2006)]

8.4 Bilaga 4

Fasader [Ljungberg, A. (2006)]. Ritning ej skalenlig.

9 Källförteckning

Tryckta källor

Andersson, H.O., Bedoire, F. (1986), *Svensk arkitektur : ritningar : 1640-1970 Swedish architecture : drawings : 1640-1970*. Stockholm : Byggförl. i samarbete med Arkitekturmuseet

Blomberg, P. (2005), *Det gröna Lund: guide till kommunens parker och tätortsnära naturområden*. Lund: Park och naturkontoret, Tekniska förvaltningen.

Forssman, E. (1981), *Karl Friedrich Schinkel: Bauwerke und Baugedanken*. München: Schnell & Steiner.

Freudenthal, M., *Museiguiden – Museer, arkiv och samlingar i Lund*.

Lever, J. (1993), *Illustrated dictionary of architecture 800-1914*. London : Faber and Faber.

Lund. Bevaringskommittén (1983), *Lunds stadskärna : bevaringsprogram*. Deltitel: Krafts rote. Lund : Bevaringskommittén, Fastighetskontoret.

Lund. Inventeringskommittén (1968), *Lunds stadsbild*. Lund.

Sundnér, B. m fl (1993), *Natursten i byggnader*. Deltitel: Teknik & Historia. 1. Upplaga. Stockholm : Institutionen för konservering, Riksantikvarieämbetet och Statens historiska museer.

Sveriges Stenindustriförbund, *En handbok om natursten*. Kristianstad: Stenindustrins Forskningsinstitut AB.

Tägil, T., Lindhe, J. (2001), *Universitetsmiljöer i Lund*. Lund: Akademiska hus i Lund.

Otryckta källor

Ljungberg, A. (2006), Utkast till *Vårdprogram Historiska museet i Lund M17:111*. Lund: Statens fastighetsverk. Kontaktperson Kent Linderholm. 2007-04-24.

Internet

AF Borgen AB. Historia. Hämtat 2007-04-08 från <http://www.afborgen.se/>

Arkiver over Øresund. Gamle Lund. Hämtat 2007-05-19 från <http://www.landsarkivetkbh.dk/oresund/billeder/>

International Architecture Database (2007-10-02). Karl Friedrich Schinkel. Hämtat 2007-05-02 från <http://www.archinform.net/arch/328.htm>

Kultur Skåne. Kulturkatalog / Museer / Lunds Universitets Historiska Museum. Hämtat 2007-04-04 från <http://www.skane.se/default.aspx?id=1935>

Lunds domkyrkoförsamling, Svenska kyrkan. Domkyrkan. Hämtat 2007-04-08 från <http://www.lundsdomkyrka.org>

Lunds kommun (2006-08-01). Det gröna Lund. Hämtat 2007-05-17 från <http://www.lund.se>

Lunds Universitets Historiska Museum (2007-04-12). Basutställningar. Hämtat 2007-04-04 från <http://www.luhm.lu.se/>

Lunds Universitets Historiska Museum (2007-04-12). Om museet. Hämtat 2007-04-04 från <http://www.luhm.lu.se/>

Länsbiblioteket i Värmland (2007-01-26). Värmländska författarporträtt. Esaias Tegnér. Hämtat 2007-04-04 från http://www.lansbiblioteket.se/forfattare/Tegnér_esaias.htm

Nelson, Axel. Axels sida om Lund. Bredgatan, Kyrkogatan, Stortorget, Stora Södergatan. Hämtat 2007-04-08 från <http://axelnelson.com/lund/kyrkoga/unitoo.html>

Riksantikvarieämbetet (2007-03-08). Kulturarv. Byggnader. Byggnadsminnen. Hämtat 2007-04-06 från <http://www.raa.se/cms/extern/kulturarv/byggnader/byggnadsminnen.html>

Statens fastighetsverk. Våra fastigheter / sverige / Historiska museet i Lund. Hämtat 2007-04-04 från http://www.sfv.se/cms/sfv/vara_fastigheter/sverige/m_skane_lan/lunds_universitet/Historiska_museet.html

Svenska kyrkan, Lunds stift (2007-04-27). Liberiet. Hämtat 2007-04-08 från <http://www.svenskakyrkan.se/LUNDSSTIFT/liberiet.htm>

Arkiv

Kulturen, Lund. Arkivet. Kontaktperson Vogel, Sebastian 2007-04-18.
Stadsbyggnadskontoret, Lund. Lantmäteri, Byggmästaregatan 4.
Kontaktperson Naji, Shoub 2007-03-23.
Stadsbyggnadskontoret, Lund. Arkivet, Bangatan 10A. 2007-03-24.

Intervjuer

Andersson, Inga, 70 år, pensionerad mellanstadielärare, Lund. Samtal 2007-04-24, 13.45-13.55

Anonym informant: Kvinna, 59 år, anställd på kommunal skola, Lund. Samtal 2007-04-25, kl 11.30-11.40

Nordmark, Måns O, studerande Byggteknik med Arkitektur, Lunds tekniska Universitet vid Campus Helsingborg, Lund. Samtal 2007-04-23, kl 12.20-12.40

10 Bildförteckning

Bild s.3 nr 1, *Planförslag för Lundagård från 1730-talet av Carl Hårleman*. Internet. Lunds kommun.

Bild s.3 nr 2, *Sandgatan 1820. Litografi av Arvidsson. Kulturens arkiv*. Lund. Bevaringskommittén (1983), s.18.

Bild s.3 nr 3, *Lundagård, ca. 1890*. Internet. Arkiver over Øresund.

Bild s.3 nr 4, *Karta över Lund, av P.O. Landquist 1866*. Lund. Inventeringskommittén (1968), s.118.

Bild s.4 ovan, t.v., *Området kring Lundagård, ca 1800*. Tägil, T., Lindhe, J. (2001), s.12. Bearbetad i Adobe Photoshop CS2.

Bild s.4 ovan, andra t.v., *Området kring Lundagård, 1880*. Tägil, T., Lindhe, J. (2001), s.13. Bearbetad i Adobe Photoshop CS2.

Bild s.4 ovan, tredje t.v., *Området kring Lundagård, 1980*. Tägil, T., Lindhe, J. (2001), s.13. Bearbetad i Adobe Photoshop CS2.

Bild s.4 nedan nr 1, *Flygbild över Lund, 2006*. Stadsbyggnadskontoret, Lund. Lantmäteri, Byggmästaregatan 4. Bearbetad i Adobe Photoshop CS2.

Bild s.5 mitten, *Intrakarta över området Lundagård, Krafts. Skala 1:1000*. Stadsbyggnadskontoret, Lund. Lantmäteri. Bearbetad i Adobe Photoshop CS2.

Bild s.6 nedan, *Kv Tegnér*. Bevaringskommittén. s.179.

Bild s.7 ovan, t.v., *Lund Kv Historiska museet. Okänd fotograf*. Kulturen, Lund.

Bild s.7 ovan, andra fr.v., *Skånes hembygdsförbunds arkiv. Foto Leopoldo Iorizzo. 1977*. Lund. Bevaringskommittén (1983), s.66.

Bild s.7 mitten, *Intrakarta över området Lundagård, Krafts. Skala 1:1000*. Stadsbyggnadskontoret, Lund. Lantmäteri. Bearbetad i Adobe Photoshop CS2.

Bild s.8 ovan t.v., *Vykort Lund Kraftstorg. Okänd fotograf*. Kulturen, Lund.

Bild s.8 ovan t.h., *Vykort Lund Kraftstorg. Okänd fotograf*. Kulturen, Lund. Bearbetad i Adobe Photoshop CS2.

Bild s.11 nedan t.v., *Historiska museet samt zoologiska institutionen vid Krafts torg under restaurering 1918. B.E017.* Kulturen, Lund.

Bild s.11 nedan t.h., *Historiska museet samt zoologiska institutionen vid Krafts torg under restaurering 1918. B.E018.* Kulturen, Lund.

Bild s.26 t.v., *100 Verschiedene Skizzen zu kleineren Kirchen, Federzeichnung um 1832. (översatt: Diverse skizzer av mindre kyrkor, Ritning omkring 1832.)* Forssman, E. (1981), s.165.

Bild s.26 t.h., *138 Entwurf für ein Bibliotheksgebäude in Berlin, Federzeichnung um 1835. (översatt: Förslag till Biblioteksbyggnad i Berlin, Ritning omkring 1835.)* Forssman, E. (1981), s.209.

Bild s.27 ovan, Bearbetade ritningar ur Ljungberg, A. (2006), Bilagor. Bearbetad i Adobe Photoshop CS2.

Bild s.30, *Intrakarta över området Lundagård, Krafts. Skala 1:1000.* Stadsbyggnadskontoret, Lund. Lantmäteri. Bearbetad i Adobe Photoshop CS2.

Övriga bilder tagna på egen hand och delvis bearbetade i Adobe Photoshop CS2.